مت ته د زړه له تله مبارکي وايي!

په افغانستان کې باید پتروشیمایي صنعتونه په پیلو ودریږي او په خانګړې توګه د کیمیاوي سرې او پلاستیکي پایپونو تولید ته خانګړې توجه وشي. په نږدې راتلونکي کې د سکوکو د مطبعې د احیا د پلان د تیارولو او د سلوګانو په فعالولو پانګونې وشي، په هیواد کې به له ۵۰۰ زره خخه تر یو میلیون ټنه پورې غنمو د زیرمه کولو ظرفیت رامنځته کړي. هر ځای چې تعرفه د داخلي تولید په زیان تمامیږي، نو بدله به شي. د فارمسي د صنعت او د نفتو ګازو د تولید اهمیت ډیر لوړ دی. په راتلونکو میاشتو کې به د بازار موندنې، د خدماتو د کیفیت او مدیریت له اړخه د [illegible] وشي
د ډیرو سکرو او د کانونو د استخراج قراردادونه به بیرته مرکزي شي او د کارکوونکو مصونیت ته به جدي پاملرنه وشي

ولسمشر محمد اشرف غني

Ketabton.com

اداري فساد پر ضد د حکومت د مبارزې ملاتړ وکړ

ه موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځ ته شي

ړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د خاتمې هڅه بریالۍ، نګلاري پلې کړي، چې به نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کورني او بهرني سیاست شننې

سرمقاله

روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه

افغان ولس يو ځل بيا په داسې حال کې د مبارکې روژې لپاره تياري نيسي، چې تاريخي او قسم خوړلی دښمن لا د تپل شوې جګړې اور ته تېل ورشيندي او د دغه دښمن په لمسون د هېواد پر بېلابېلو سيمو د وسله والو ترهګرو، مخالفينو او داعشيانو ټوله بيز بريدونه روان دي. افغان مسلمه امت په داسې حال کې روژې ته تياري نيسي، چې د ګڼو کورنيو غړي د همدغو بريدونو له امله پر شهادت رسېدلي او ان د خونړيو او وحشيانه بريدونو د وړا پر موټرو يې بمي بريدونه کېږي او په کې ګڼو بې ګناه او بې دفاع وګړو ته مرګ ژوبله اوړي. د ملګرو ملتونو د رپوټ له مخې سږکال د تېر کال د نورو کلونو پرتله په دغو بريدونو کې د بې ګناه وګړو د مرګ ژوبلې کچه لوړه شوې ده. بل لوري سږ کال افغان ولس په داسې حال کې مبارکې روژې ته تياري نيسي، چې بهرنۍ د جګړې او بېثباتۍ له امله ټولې اکمالاتي لارې تړل شوې او په ګڼو ولسواليو کې د اوړو او خوراکي موادو بيې تر اسمانه لوړې شوې دي. په همداسې حال کې مونږ واورېدل، چې وسله والو طالبانو د مبارکې روژې په مياشت کې د اوربند وړانديز رد کړی او له بده مرغه ويلي يې، چې هغوی به په دې سپېڅلې او د ګناهونو د پاکولو په مياشت کې هم دغې غير اسلامي، غير انساني، غير اخلاقي او غير افغاني جګړې او وژنو ته زور ورکوي. په اصل کې روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاينه د اسلام سپېڅلي ارزښتونه دي، چې خدای جل جلاله او رسول الله صلی الله علیه و سلم يې ټينګار کړی دی. روژه يوازې او يوازې له سپيده داغه تر ماښامه پورې د نه خوړلو او نه څښلو په مانا نه ده، بلکې له ټولو غير اسلامي او غير انساني کړنو څخه د هر مؤمن مسلمان ځان ساتلو ته روژه وايي او د ورځې په اوږدو کې خوراک د مېړه او ښځې يوځای کېدل هم منع دي. دغه راز اوربند هم اسلامي ارزښت دی، نو تر ټولو غوره دا ده، چې د جګړې د ښکېلو غاړو ترمنځ اوربند وشي او په سپېڅلې روژه کې د بې ګناه وګړو وينه توی نه شي او د ستر جنايت مخنيوی هم وشي، ځکه څوک چې په مبارکه روژه کې هم د بې ګناه وګړو وژلو ته زور ورکړي، نو دا له ستر او ستر جنايته هم لوړ جنايت دی، چې په هيڅ توګه د بخښلو وړ نه دی. دغه راز سوله او ملي پخلاينه هم اسلامي او افغاني غوښتنه ده، چې په کې خير دی او الله جل جلاله وايي «په سوله کې خير دی» نو غوره دا ده، چې پر افغان مسلمه امت د تاريخي او قسم خوړلي دښمن له خوا د دې تپل شوې جګړې لمن ورټوله شي. وسله وال مخالفين بايد پوه شي، هغه دښمن، چې دوی يې د ناروا وژنو او بريدونو لپاره چمتو کړي او روزلي، ان يې د همدوی پر ضد بله ډله (داعش) روزلې او چمتو کړې ده. همدا اوس د هېواد په ګڼو سيمو کې د وسله والو مخالفينو او داعشيانو ترمنځ اخ و ډب روان دی او په کې ګڼو وسله والو مخالفينو ته مرګ ژوبله اوښتې ده. بل دا چې له افغان ځواکونو سره د اسلام د ديني عالمانو او مسلمه امت پوخ او نه ماتېدونکی ملاتړ دی. د افغانستان د عالمانو سراسري شورا او څه باندې دريو زرو ديني عالمانو د کورنيو ځواکونو ملاتړ اعلام کړی او پر ټول ولس يې غږ کړی، چې دغه ملاتړ لا نور هم پياوړی کړي او اوږه په اوږه د دښمن په وړاندې له کورنيو ځواکونو سره د هېواد او ملي ارزښتونو دفاع او ساتنه وکړي. دلته بل هيڅ داسې دليل نه شته، چې دا جګړه او وژنې دې اوږدې شي، نو غوره دا ده، چې د ټل پاتې سولې لپاره ملي ځلې وشي او راتلونکی اختر د خوښيو، ملي پخلاينې، سولې او سراسري امنيت او ثبات د نمونوي اختر په توګه ونمانځل شي. دغه راز ملي سوداګر هم بايد د مبارکې روژې ارزښتونو ته پام وکړي او د الله جل جلاله د رضا او د دې مبارکې روژې په خاطر دې په بيو کې تخفيف را ولي، چې په دې کې هم د دنيا او هم د اخرت خير او برکت دی

له اداري فساد سره د افغان حکومت د مبارزې د بهیر څارنه دې وشي

تميم

افغان ولسمشر د اداري فساد پرضد مبارزه نه يوازې، چې خپل ستر لومړيتوب بللی، بلکې دا مبارزه يې ډېره ګړندۍ کړې هم ده. ولسمشر د کابل بانک د قضيې د څېړنې تر څنګ د دولتي ادارو او په تېره بيا د وزارتونو ټول قراردادونه تر خپلې ژورې څېړنې لاندې نيولي او يوازې يې د ملي دفاع د وزارت د څو قراردادونو په ارزونه کې نهه ميلونه ډالره سپما کړي او ملي بودېجې ته يې اچولي دي. دا د ولسمشر تر ټولو مهم او ستر کامونه بلل کېږي. ولسمشر د ټولو ټرونونو د ارزونې چارې په خپل لاس کې اخيستي، او هره اوونۍ د تدارکاتو په ملي کمېسيون کې د ده په مشرۍ غونډه جوړېږي او د ګڼو وزارتونو او ادارو د ټرونونو څرنګوالی تر ارزونې لاندې نيول کېږي، که هر ټرون د ملي ګټو پر خلاف وي او يا په کې فساد وي، نو فوراً يې مخنيوی کوي. څه موده وړاندې د کلي او ښار جوړولو وزارت ګڼ رييسان د اداري فساد له امله ممنوع الخروج اعلام شول او د تېښتې مخنيوی يې هم وشو. ډېر داسې استدلال کوي، چې ګڼې دا کسان دې په ډاګه شي، خو په ډاګه شوي هم دي نو د ګڼو په فساد کې ورښکيلو کسانو نومونه د

رسنيو له لارې بربنډ شوي دي. دغه راز د قراردادونو د څېړنې او کنټرول له امله تر لاسه شوې ګټه هم مالومه ده او که هر څوک په دې اړه د روڼوالي او يا حساب ورکولو غوښتنه کوي، نو ولسمشر او د تدارکاتو د ملي

چې په يوه ارګان کې د اداري فساد مخنيوی کېږي، نو اړتيا ده، چې مدني ټولنه او نړيوال بنسټونه يې څارنه وکړي، چې په بنه توګه تر سره شي. پرون هم ولسمشر د نړيوالو ادارو له ګڼو استازو سره په ارګ کې وکتل او د دغه

کمېسيون اداره او غړي تيار دي په هر حال د دې مبارزې نه يوازې بايد، چې ستاينه وشي، بلکې د اداري فساد پرضد د دې پراخه مبارزې څارنه هم بايد وشي. له نېکه مرغه د ولسمشر له خوا د اداري فساد د مبارزې ستاينه په نړيواله کچه شوې او ګڼو نړيوالو ادارو د دغه ګام ملاتړ او هرکلی کړی. خو اړتيا دا ده، چې د دې مبارزې څارنه هم وشي او کله

ښاغلي ټينګار دا و، چې د اداري فساد په ضد مبارزه کې د څارونکو بنسټونو رول ارزښتمن دی. د جمهور رييس محمد اشرف غني د دغو نړيوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بريالۍ تګلارې پلې کړي، چې په نورو هېوادونو کې يې ښې پايلې ترلې وي. ولسمشر غني پرون له غرمې مخکې د اداري فساد پر ضد مبارزې د بنسټونو له يو شمېر

مسوولينو سره په کتنه کې د دغو بېلابېلو بنسټونو د نړيوالو کتونکو لکه Global Integrity، د شفافيت څارونکي witness، د شفافيت نړيوال watch، سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافيت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رييس اجنډا او اراده وستايله او وې ويل چې اوس د اداري فساد پر ضد مبارزې په موخه سياسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي. د اداري فساد پر ضد د مبارزې د بنسټونو مسوولينو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړانديزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه يې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رييس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټينګار په ترڅ کې د شفافيت او موثريت ترمنځ په تعادل او توازن ټينګار وکړ او د دغو بنسټونو له مسوولينو او استازو يې وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بريالۍ تګلارې پلې کړي، چې په نورو هېوادونو کې يې ښې پايلې ترلې وي. جمهور

رييس همدارنګه له يادو بنسټونو وغوښتل چې د افغان حکومت ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونيسي او تمرکز يې يوازې د دولت په اجرايي برخو نه وي. جمهور رييس د يادو بنسټونو له مسوولينو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظريات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رييس غني د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامين لپاره د منظم چوکاټ په رامنځته کولو ټينګار وکړ. موږ د ولسمشر دا غوښتنې پر ځای بولو، هره نړيواله او کورنۍ اداره، چې د اداري فساد پرضد مبارزه غواړي او يا يې پر افغان حکومت دا د فشار راوړلو لپاره پلمه ګرځولې، ترې هيله کېږي، چې په لومړي سر کې د اداري فساد پرضد د ولسمشر رغنده او بنسټيزې کړنې وستايي او بيا په دې برخه کې ورسره رغنده همکاري وکړي، که يې دا هم په وس نه وي پوره، نو اړينه ده، چې د دې مبارزې څارنه وکړي، چې څرنګه تر سره کېږي. که دا هم نه شي کولی، نو بيا دې له يې ځايه ټيکو لاس په سر شي. بايد مدني ټولنې، رسنۍ، کورنۍ او نړيوالې ادارې په دې برخه کې د څارنې بهير پر مخ بوسي او د روڼوالي او شفافيت ميکانيزم پياوړی کړي

ملي ګټې بايد د سولې او شومو موخو ښکار نه شي

شاولي قرار

دافغانستان دولت او په سر کې يې ولسمشر غني دافغانانو د کلونو کلونو ديوې سترې غوښتنې په توګه په هېواد کې د سولې لوړ هدف ته د رسېدلو له پاره له خپل ټول ځواک څخه کار اخيستی دی او په پايله کې يې ګاونډي هېواد پاکستان دې ته هڅولی او اړ کړی دی چې په دغه ګاونډي هېواد کې ټول ميشت افغان طالبان

او دافغان دولت لوري ټولې مخالفې ډلې دافغانانو په مشرتابه له افغان دولت سره د سولې دخبرو پرمېز کښېنوي او له دې پرته دې دافغان دولت هغه ټولې مخالفې ډلې چې د سولې له خبرو سره مخالفت کوي له خپلې خاورې وشړي، خو چې ورپېښي کړی او مالي سرچينې دې پرې بندې وچې کړي او ترڅنګ يې افغان حکومت هم بايد هيڅ کوم بل هېواد، کومې بهرنۍ کړۍ او يا کوم بل بهرنۍ اويا کورنۍ ښکېل ته دا اجازه ورنه کړي چې د سولې خبرې ددوی د شومو دوه مخو او درواغجنو پاليسو ښکار شي اوزيانونه يې د سولې په اوارزښت تراغېزې لاندې راولي او په هېواد کې دښځو دحقوقو، ولسواکۍ اودبيارغونې دچارو په برخه کې تېرې ديارلس کلنې لاس ته راوړنې پراوبو لاهو کړي. دافغانستان دمشرانو جرګې درييس فضل الهادي مسلم يار دخرګندونو په تاييد دافغانستان د سولې دخبرو په اړه ديو سترمهم اوکليدي هېواد په توګه ګاونډي هېواد پاکستان بايد په تېرو ديارلسوکلونوکې د سولې دخبرو له پاره په تېرو پنځه ويشتو

سترو اومهمو غونډوکې دترلاسه شويو پرېکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغېړۍ اوسرغړونې يا تکراري اوتجربه نه کړي اودسولې دداخل خبرو په نږدې

وروستيو کې دټل پاتې افغان سولې لپاره هلې ځلې پيل شوې او پاکستاني چارواکو ژمنې کړې دي، چې وسله وال افغان طالبان به له حکومت سره

> دافغانستان دمشرانو جرګې درييس فضل الهادي مسلم يار دخرګندونو په تاييد دافغانستان دسولې دخبرو په اړه ديو سترمهم اوکليدي هېواد په توګه ګاونډي هېواد پاکستان بايد په تېرو ديارلسوکلونوکې دسولې دخبرو له پاره په تېرو پنځه ويشتو سترواومهموغونډوکې دترلاسه شويو پرېکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغېړۍ اوسرغړونې يا تکراري اوتجربه نه کړي اودسولې دداخل خبرو په نږدې راتلونکو غونډوکې دي چې سرله سبا په ناروې کې پيلېږي دصادرو شويو پرېکړودپلي کولو له پاره بايد ترې تضمين واخيستل شي

راتلونکو غونډوکې دي چې سرله پرونه په ناروې کې پيل شوي دصادرو شويو پرېکړودپلي کولو له پاره بايد ترې تضمين واخيستل شي. له دې پرته به دسولې دارمانجنو افغانانو اوټولو سوله غوښتونکو ټولنو اوغورځنګونو هيلې پراوبو لاهو اوله خاورو سره به خاورې شي. دولسمشرمحمداشرف غني په مشرتابه دافغان دولت له لورې په دې

دسولې په اړه مخامخ خبروته کېنوي، بل لوري دافغانستان د حکومت هم ترټولو سترلومړيتوب په هېواد کې ټل پاتې سوله ده، ددې لپاره افغان ولسمشرمحمداشرف غني پياوړی پلان جوړ کړی، چې له مخې يې کورنۍ، ګاونډي، سيمه ييز اونړيوال بعدونه په کې رانغښتل شوي دي، دا چې پر افغانستان جګړه له بهره تپل شوې اودا جګړه کورنۍ ريښې نه لري، نو اړينه ده،

چې دافغاني اواسلامي ارزښتونو له مخې ددې جګړې دپای له پاره اودغه راز په هېواد کې دټل پاتې سولې لپاره بهرنۍ ټول لاملونه وڅېړل شي اوبيرې کار وشي. پاکستان څنګه په دې برخه کې مهم دی، چې تراغېزې لاندې يې وسله وال طالبان په جګړه کې ښکېل دي اوپه تېرو څوارلسو کلونو کې يې دپاکستان په لمسون هرډول سوله ييز وړانديزونه رد کړي دي. دا سوله ييزې هلې ځلې که په هره به وي اوله پاکستان او ايران پرته به هرځای، کې دهر چا له خوا ترسره کېږي، افغان حکومت يې هرکلی کوي او په ځانګړې توګه افغان ولسمشر به دسولې په اړه له طالبانو سره هر راز خبرې په روښانه توګه ترسره کړي، يعني دسولې په اړه به هيڅ داسې معامله نه کېږي، چې په کې ملي خيانت وشي اويادهېواد دملي ګټو پرخلاف وي. طالبان هم بايد دافغانستان د خلکو دملي ګټو په پام کې نيولو سره دسولې له پاره خبرې وکړي، چې په افغان حکومت کې بايد هغوی ته ونډه ورکړل شي.

۷ مخ

د ترورېزم او افراطيت پرضد د ګډې سيمه ييزې مبارزې اړتيا

ش_ شاهين

دنظر دخاوندانو په اند نړيوالو مرستو دافغانستان له خلکو سره کمک وکړ چې دغه هېواد دېموکراسۍ، اقتصادي اوسياسي پرمختيا لاره غوره کړي، نو اوس دا يو واقعيت دی چې دافغانستان دوامداره امنيت او پرمختيا يوازې له ګاونډيو هېوادونو اوټولې سيمې سره دهمکارۍ له لارې په بنه توګه تحقق موندلی شي. افغانستان اوټوله سيمه دترورېزم، افراطيت او دسازمان موندلو جرايمو په شمول له يو لړګواښونو سره مخامخ ده. له شک پرته چې ترورېزم اوټولې سيمه ييزې مغرضې کړۍ دسيمې دسولې او امنيت په وړاندې ترټولو سترګواښ دی، نو په وړاندې يې امنيتي اوصادقانه مبارزې اوګډو هڅو ته ډېره اړتيا ده. نوېردې بنسټ په ټوليزه توګه افغان جګړه ځپلي ولس په دې هيله دي چې لومړی په سيمه کې دترورېزم او افراطيت پرضد مبارزه رښتينې شي اوهم يې دتمويل، تجهيز، روزلو اوپالنې سرچينې وچې او په بشپړه توګه له منځه يووړل شي ترڅو دسيمې دهېوادونو اوسيمه ييزو د دايمي سولې کورانه شي او هم داړوندو هېوادونو ترمنځ سوداګريزې، ترانزيټي اوپه ټوليزه توګه داقتصادي بنسټونو دودې اوپراختيا همکاري پياوړې شي ترڅه چې له امله يې دافغانستان په شمول دسيمې ټول هېوادونه اقتصادي ګټې ترلاسه کړي اوپه دې توګه له نېکمرغۍ اوهوسايې څخه برخمن شي

اوبايست هيله لري اوپه مقابل کې يې له نورو هېوادونو څخه هم ټول دغو اونېکو اړيکو اودافغانستان په کورنيو چارو کې دنه لاسوهنې غوښتونکی دی، نو همدې اصل ته په پاملرنې سره دافغانستان داسلامي جمهوري دولت مشرتابه ټل په هېواد کې دننه اوهم له هېواد څخه بهر په سيمه ييزه اونړيواله کچه په جوړوشويو غونډو، ناستو اوکنفرانسونو کې دګډون ترڅنګ دنړۍ اوسيمې اړوند هېوادونه په افغانستان کې د دايمي ثبات او نېکمرغه سولې دټينګښت او دهېواد دبيارغاونې په مختلفو برخو کې په پانګونې، داقتصادي بنسټونو دپياوړتيا، اقتصادي ودې اوګټو نورو برخو کې په رښتينې توګه هراړخيزې مرستې او همکارۍ ته رابللي دي. حقيقت دادی چې اوس مهال دسيمې هېوادونه يو داځس ثبات اوسولې ته اړتيا لري، نو دې موخې ته درسېدو له پاره دسيمې او نړۍ دهېوادونو ترمنځ دباور پياوړتيا اوټينګښت ډېر اړين دی. اوپه اوسني عصر کې هم همدا د دوامداري سولې اوپرمختيا دټينګښت له پاره ترټولو مهمه اړتيا بلل کېږي، په نننۍ نړۍ کې چېرته چې خواوخ پالنه اوپنه بلل کېږي يوازې دهېوادونو ترمنځ دمتقابل اعتماد، ملي حاکميت اوځمکنۍ بشپړتيا د درناوي او همدا راز دربنتينې همکارۍ له لارې کېدای شي دغې لويې وچې ټولو خلکو ته يوه خوندي او هوسا راتلونکې رامنځته شي، په داسې حال کې چې

په هېوادکې دجګړې بيز بهير د دوام او دشتوستونزو او کړکېچونو ترشا يې له شکه چې دبهرنيو استخباراتي سازمانونو اوسيمه ييزو مغرضوکړيو مستقيم لاس دی اوتل په دې هڅه اوهاند کې دي چې جګړه ځپلي افغانستان اومظلوم افغانان دېو قوي نظام او مقتدر حکومت درلودونکي نه شي، نو په دې توګه ترورېزم اوپه مختلفو بڼو تخريبکارو مغرضانه ترورستي کړيو ته روزنه ورکوي تجهيز، تمويل او سمبالوي يې اوترڅنګ يې خپلې ناوړه موخې اوشوم اغراض تعقيبوي چې له امله يې دملګري ګران هېواد له ګڼ شمېر ستونزو سره مخامخ دی، نو له پورته يادو ستونزو سره سره بيا هم دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت روان سياست په ټوليزه توګه دنړۍ اوپه ځانګړې توګه دګاونډيو هېوادونو پروړاندې تل دښه نيت، ښه ګاونډيتوب، وروزګلوييزو اړيکو، دبشر حقوقوته هم په هراړخيز ډول د درناوي او هم دمتقابلو ښه اوپکو همکاريو پرښت ولاړ دی. افغانستان هېڅکله هم نه غواړي چې دګاونډيو اويا هم دنړۍ دکوم بل هېواد په کورنيو چاروکې لاسوهنه وکړي او نه هم پرچا کوم تېري تکل لري. لکه څنګه چې تل زموږ جګړه ځپلي ولس ته سوله غواړي په همدې ټول په ګاونډيو هېوادونو اوټوله نړۍ کې دجګړې طرفدارنه دی، بلکې په ټولې بشري نړۍ کې دسولې دټينګښت

د خوست ديني عالمانو او مخورو له کورنيو ځواکونو ملاتړ اعلان کړ

د جوزا مياشتې په پنځه ويشتمه دخوست ولايت د سولې د ولايتي کمېټې په انګړ کې شاوخوا دوه سوو ديني عالمانو او د بېلابېلو قومونو مخورو مشرانو د غونډې په ترڅ کې دافغان ملي امنيتي ځواکونو او په هېوادکې د ملي يووالي حکومت له خوا د سولې او ثبات د ټينګښت په لاره کې له پيل شويو هڅو څخه ملاتړ په

ډاګه کړ. ديني عالمانو او قومي مخورو مشرانو د خبرو پرمهال د افغان حکومت پر ټولو وسله والو مخالفينو غږ وکړ، چې په هېواد کې دې تپل شوې پردۍ جګړې ته دپای ټکی کېږدي او د سولې لاره دې غوره کړي. مولوي بخت زمان، مولوي نصرالله قاسمي، قاري عارف او قومي مشرګل نواز د نورو په

استازيتوب وويل چې د افغانستان ټول خلک او حکومت مسلمانان او ترټول هرڅه زيات خپلو ديني او مذهبي عقايدو ته وفادار دي، نو په همدې اساس دې د سيمې او لرې ترهګرې او استخباراتي کړۍ د افغان وژنې له تمويله لاس واخلي. دوی په خلکو غږ وکړ، چې د خپلو ملي امنيتي ځواکونو او په

لوبه کې له افغان حکومت څخه غوځ ملاتړ ته ادامه ورکړي او چانه ددې موقع ورنه کړي، چې د حکومت ملکي او نظامي مامورين چې د همدې ملت بچيان دي، په بمونو او ترورستي بريدونو سره زيانمن کړي. يادو علماوو او مشرانو ژمنه وکړه، چې د سولې او ثبات د ټينګښت لپاره به دخوست هرې لرې پرتې سيمې ته سفرونه کوي، خلک به د اسلام د مقدس دين له نظره د سولې په ګټو، اجرونو او اهميت خبروي. ترڅو

ددې ولايت هرګوټ د سولې د راوستو په لاره کې په اغېزمنه توګه عملي قدمونه واخلي. په دغو مراسمو کې دخوست د ولايتي اداري په استازيتوب د ولايت دمقام وياند او د مطبوعاتي چارو مسوول ښاغلي محمدخدران دخوست له ديني عالمانو او مخورو مشرانو مننه وکړه چې د سولې او امنيت د ټينګښت لپاره يې مهمه غونډه رابللې ده. دده په وينا دا ډول غونډې کولی شي، چې په دې ولايت کې سولې، ثبات، وروزګلوۍ او غوره پرمختګ ته په زمينه مساعده کړي. خدران وويل دخوست ولايتي اداره ژمنه ده، چې د خپلو خلکو د سر او مال د خونديتوب لپاره به خپلو هلوځلو ته دوام ورکړي او هغه خدمات به سرته رسوي کوم چې ددې ولايت د اساسي پرمختګ سبب ګرځي

روغتیا او ژوند

خونریزی های بعد از ولادت (PPH post partum hemorrhage)

تعریف

▪ خونریزی مهبلی که بیشتر از 500 ملی لیتر و یا به هر اندازه که باعث مشکلات سیستم قلبی و عایی گردد، میباشد

▪ خونریزی مهبلی بعد از ولادت ابتدائی و ثانوی

▪ واقعیت (FACT)

▪ مقدار تخمینی ضایعات خون ظاهراً کم میباشد، اکثراً نصف ضایعات واقعی

▪ خانم هاییکه اندازه هیموګلوبین شان کم باشد آنها کمتر ضایعات خونریزی را تحمل میکند

عوامل

▪ اتونی رحمی

▪ باقی ماندن پلاسینتا و یا یک قسمت آن

▪ پاره شدن رحم، عنق، مهبل، پرینیوم

▪ مشکلات در تخثرخون

▪ تدور رحم

▪ انتان (PPH ناوقت)

باید بصورت آنی و موثر تداوی گردد

▪ تمام کمک هاراکه میتوانید انجام بدهید

▪ بهترین تداوی عبارت از وقایه میباشد

تداوی ارزیابی عاجل

▪ ارزیابی برای علایم شرایط ذیل و اجرای اقدام مناسب قبل از رویدست گرفتن مراقبت بیشتر، صورت گیرد

▪ اتونی رحمی (رحم نرم / منقبض نمی باشد)

▪ پارگی های پرینیم، مهبل و عنق رحم

▪ باقی ماندن پلاسنتا و یا بعضی سگمنت های پلاسنتا در داخل رحم

▪ پارگی و یا دور خوردن رحم

▪ خونریزی زیاتر بعد از ولادت

▪ در صورتیکه علایم اتونی رحمی موجود باشد

▪ 10 یونت اوکسی توسین از طریق عضلی تطبیق گردد

مثانه تخلیه گردد، در صورت ضرورت برای شان کتیتر توصیه گردد

▪ در صورتیکه خونریزی ادامه پیدا کند

▪ توسط دو دست بالای رحم و یا بالای شریان اورتا بطنی فشار وارد گردد

▪ اوکسی توسیک اضافی مانند میزوپروستول، ارګومیترین و در صورت موجودیت پروستاګلندین برای مریض تطبیق گردد

▪ اگر باز هم خونریزی ادامه داشته باشد بصورت عاجل باید مریض ریفر و انتقال شود

▪ در صورتیکه خونریزی متوقف گردد، باید اقدامات دیگری انجام شود و همچنان در هر 2 الی 3 ساعت هیموګلوبین مریض اندازه گیری شود

تطبیق اوکسی توسین دز اتونی رحمی

مضاد استطباب	دوز اعظمی	دوز ادامه	دوز و طریق تطبیق	ادویه
از طریق ورید حتی بشکل آهسته نیز تطبیق ننمائید بجز اینکه با مایعات تطبیق گردد	بیشتر از 40 یونت بصورت 0.02-0.04 یونت در یک دقیقه تطبیق ننمائید	20 یونت از طریق ورید در 1000 ملی لیتر سیروم به سرعت 40 قطره در یک دقیقه	10 یونت عضلی یا 20 یونت وریدی در 1000 ملی لیتر نارمل سالین به سرعت بیشتر از 60 قطره در یک دقیقه و یا 5-10 یونت بشکل آهسته از طریق ورید	اوکسی توسین
فشار بلند خون و موجودیت امراض قلبی	5 دوز (بصورت مجموعی 1 ملی گرام)	0.2 ملی گرام بعد از 15 دقیقه تکرار کنید و در صورت ضرورت بعد از 4 ساعت باز تکرار شود	از طریق عضلی یا وریدی بشکل آهسته به سرعت 0.2 ملی گرام	ارګومیترین

تداوی

▪ این یکی از اختلاطات تهدید کننده زندگی بوده که

▪ به رحم مساژ داده شود

▪ از طریق ورید مایع: با 20 یونت اوکسی توسین در یک لیتر مایعات، و یا او آر اس آغاز گردد

در صورتی که مریض با تداوی فوق جواب نداد دلایل دیگر اتونی دریافت گردد

رنځورپال فهیمه ولی

پرسیټامول د امیدوارو مېرمنو لپاره زیانمن دي

زمونږ خلک، چې دارو درمل بې احتیاطه کاروي او په ځانګړي توګه د درد او تبو لپاره پراسټامول د هر چا په جیب کې پرتې وي او داسې فکر کوي، چې دا خو یو ډول محفوظ او سالم درمل دی او هر څوک یې هر وخت کارولای شي، مګر ډاکټرانو په خپلو نوېو طبي څېړنو کې ویلي، چې د پرسټامول له کارولو سره باید ډېر احتیاط وشي، په ځانګړي توګه ښځې باید د حمل پر مهال د پراسټامول له کارولو تر ډېره ځان وژغوري؛ ځکه چې دغه درمل د مور په خېټه کې د ماشوم صحت ته زیان اړوي. د ایډنبرا طبي پوهنتون په څېړنه تازه خپره کې ویلي، که د حمل پر مهال اووه ورځې په پرله پسې توګه پراسټامول وکارول شي، نو له دې سره د ماشوم بدن

«ټیسټوسټیرون» هارمون تولید بندېږي، چې له امله یې د نارینه ماشوم

شي او پرسټامول باید د سخت درد او اړتیا پر مهال ډېر لږ وکارول شي او هغه

د بدن غړو او صحت ته زیان اوړي. ډاکټران وایي، چې د حمل پر مهال باید د درد درمل هېڅکله ونه خوړل

هم د متخصص ډاکټر په مشوره. د برتانیې ډاکټران وایي، چې پرسټامول په هغو درملو کې شمېرل کېږي، چې

حامله ښځې یې د سخت درد پر مهال د ډاکټر په مشوره خوړلای شي. مګر د دې لولو خبرو تر څنګ نوې طبي څېړنې وایي، چې د پرسټامول له خوراک سره د مور په خېټه کې ماشوم لپاره تولیدي ستونزې پیدا کېږي. ډاکټران په یوه خوله دا وایي، چې د حمل پر مهال پراسټامول خوړل د نارینه ماشوم پر صحت ډېره بده اغېزه کوي او حامله ښځو ته د ډاکټرانو مشوره همدا ده، چې د سخت درد پر مهال هم یوازې د متخصص ډاکټر په مشوره پراسټامول لږ تر لږه وکاروي او تر ډېره باید هڅه وکړي، چې دردونه وزغمي.

مرض ویروسی ایبولا EVD (Ebola virus disease)

مرض ویروسی ایبولا (EVD) که بنام تب هیموراژیک ایبولا (Ebola Hemorrhagic Fever) یا به طور ساده ایبولا (Ebola) یاد میگردد و یک مرض شناخته شده ویروسی خطرناک برای انسانها و حیوانات دیگر میباشد، در سال 1976 میلادی برای اولین بار در سودان (Sudan) و کانگو (Dr congo) ظاهر شده و شیوع پیدا کرد

ایبولا (Ebola) یک مرض شدید و غالباً کشنده بوده که تا به حال برایش کدام تداوی مخصوص موجود نمی باشد و هم چنان تا به حال با واکسین هم وقایه نمی گردد تا ازبمیان آمدن مرض جلوگیری گردد

این مرض در قسمت های مختلف افریقا باعث مرگ و میر یک تعداد زیاد افراد گردیده است و مرگ و میر از سبب این مرض بین 25% تا 90% و بطور اوسط در حدود 50% میباشد. بیشترین مرگ و میر در مریضی از سبب پایین آمدن فشار خون از سبب ضایع شدن مایعات بدن بمیان می آید که مشخصاً 16-6 روز بعد از ظاهر شدن اعراض بوجود می آ

پنج نوع شناخته شده ویروس موجود میباشد که از جمله انها 3 نوع آن بسیار خطرناک میباشد و زنجیرهای شدیداً خطرناک آن در حدود 90% باعث وفیات در انسانها می شوند

دوره تفریخ مرض دوره تفریخ مرض از 2-21 روز را در بر میگیرد و در این مریضان مرگ غالباً از سبب عدم کفایه چندین عضو (Multiple organ failure) و تکرور یا از بین رفتن انساج (Tissue death) بمیان می آید

اعضای که تحت حمله ویروس قرار میگیرند عبارت اند از

• حجرات کبدی (Hepatocytes) که اکثراً این حجرات دارای وظایف مهم میباشند و وظایف خود را از دست میدهند

• حجرات اندوتیلیال (Endothelial cells) که سطح داخلی اوعیه دموی را تشکیل داده است، از سبب تهاجم ویروس ایبولا تخریب میگردد

• حجراتیکه باعث phagocyte میشوند وظایف حجرات خون که باعث جذب و بلع particle های اجنبی میگردند، مختل میگردد

منبع مرض (Source) افریقا یک نوع مخصوص یک حیوان که بنام Fruit bat یاد می گردد، احتمالاً میزبان طبیعی برای ویروس Ebola دانسته شده است

انتقال مرض (Transmission)

این طور فکر میگردد که Fruit batهای منتن، مرض را به انسانها منتقل میسازند هم چنان به صورت غیر مستقیم از طریق خوردن گوشت حیوانات دیگر (مثل گوشت آهو و شمپانزی یا گوریلا) که بواسطه Fruit bat های منتن با ویروس ایبولا منتن شده باشند، مرض به انسانها منتقل گردیده و انسانها به مرض مصاب می شوند

طریقه های که انتقال در آن ها ممکن میگردد قرار ذیل اند

✓ تماس بسیار نزدیک (close contact) با خون، افرازات، اعضاً و مایعات بدن حیوانات منتن زنده و یا مرده

✓ مصرف کردن یا خوردن گوشت حیوانات منتن با ویروس ایبولا

✓ وسایلی که با ویروس منتن شده باشند و مورد استفاده قرار بگیرند

اعراض و علایم مرض اعراض و علایم مرض قرار ذیل میباشند

در مرحله اول شروع ناگهانی تب، بی اشتهایی، سرفه، سرخی چشم، مشکلات تنفسی، مشکلات بلع، ضعیفی شدید، درد عضلات، سردردی و گلو دردی بمیان آمده که با استفراغ، اسهال، اندفاعات جلدی (Rash)، مختل شدن وظایف کلیوی و کبدی و خونریزی های داخلی و خارجی تعقیب میگردد

وقایه از مرض Ebola از تماس با مریضان مشکوک به مرض ایبولا خود داری گردد و در صورت مواجه شدن با حوادث مشکوک تدابیر محافظوی اتخاذ گردد و لباس های محافظتی مثل ماسک، دستکش، لباس، چپن، عینک های محافظتی، پاپوش وغیره پوشیده شوند

تدابیر جلوگیری و کنترول از انتان باید روی دست گرفته شود یعنی وسایل بصورت مکمل و دقیق باید تعقیم و به صورت معمول و روتین مواد ضد عفونی کننده استعمال گردد

مریضان که مصاب به تب هیموراژیک ایبولا هستند، باید از تماس شان با اشخاص که تدابیر محافظتی برای شان مهیا نگردیده است جلوگیری صورت بگیرد. از تماس با حیوانات که مشکوک میباشند خود داری گردد. تا به حال کدام واکسین برای وقایه از مرض موجود نمی باشد

رنځوریار دوکتور محمد موسی «قانعی»
ترینر متخصص امراض داخله اطفال در شفاخانه صحت طفل اندراګاندی

محرقه (وچکی)

ایپیډیمولوژي: محرقه په هندوستان اویه مختلفو هېوادونو کې چې دحفظ الصحې شرایط خراب وي په اندیمیک ډول وجود لري. دناروغۍ سببي عامل salmonella enterica,subspeciesenterica, serotypetyphi s.paratyphi A.s.paratyphi B.& S.pratyphi C څخه عبارت دي. دمنتن شخص په واسطه دناروغۍ باسیل په تشو بولو او دغولو کې خارجوي چې دغذايي موادو او د اوبو دمنتن کېدو سبب کېږي، دناروغۍ ناقل شخص کولای شي چې دناروغۍ باسیل درې میاشتې وروسته هم محیط ته خارج کړي او کولای شي چې دزیات وخت لپاره دناروغۍ د انتقال سبب شي. دغه ناروغي دکال په هر فصل کې موجوده وي او اکثراً په توبي کې واقع کېږي

پتالوژي: سلمونیلا له بلع کولو وروسته دکولمو دمیکوزا څخه تېرېږي او دکولمو دالیوم برخه کې لمفوي انساجو ته ځان رسوي، دناروغۍ داعراضو په منځ ته راتلو کې دانتان تعداد زیاتوالي دمعدې تېزابو کموالي او دانتان انتي جن دول لري. دماکروفاژ په واسطه باکتریاوې را ایسارېږي دوینې دجریان په واسطه thoracic duct ته ورل کېږي چې دابتدایي بکتریمیا په نوم یادېږي کله چې انتان وینې ته داخل شي دتبې دمنځ ته راتلو سبب کېږي، انتان دوینې په واسطه په توري، اوډهوکي مغز ته دلوړ پورېنست لپاره خان رسوي په رتیکولو اندوتیلیم سیستم کې په زیات مقدار سره د اورګانیزمونو خوشې کېدل دثانوي باکتریمیا او دکلینکي اعراضو دمنځ ته راتلو سبب کېږي په کولمو کې دمزمنو التهابي حجراتو دانفلتریشن لپاره په عضوه دي payers patches د دوهمې هفتې په آخر کې دکولمو په لمفوي انساجو کې زخم پیدا کېږي، له بلې سره نږدې دکولمو په mesenteric lymph nod پړسوب اوموضوعي نکروزس پیدا کېږي، همدارنګه تورې کې congesind او لوېږي، همدرو دخولې لارو التهاب منځ ته راځي، دکمزورې حفظ الصحې له امله دخولې parotitis دغدو التهاب دناروغۍ نورو ستې اختلاطونو څخه دي

کلینکي منظره: دناروغۍ دتفریخ دوره 14 ورځې ده (3-60days) په هر عمر کې راڅې شي خو له دوه کلنۍ څخه لاندې عمر کې نه راځي ځکه چې کوچني له منتې غذا سره نه مخامخ کېږي

دناروغۍ اوله هفته: دناروغۍ اعراض په تدریجي ډول منځ ته راځي په ناروغانو کې step ladder pattern of fever منځ ته راځي چې په لومړنو کې عام نه دي، په ناروغانو کې تبه په تاخیلي ډول لوړېږي، سردردي، کانګې او په ناروغ کې قبضیت، خو خیني وخت کېدای شي چې اسهال او ګېډې درد ولري، دناروغۍ دژبې خلفي برخه او منځنۍ برخه یې سپینه وي په ماشومانو کې برېډي کاردیا تېره عامه نه ده تبې په وخت کې پلس ریټ لوړېږي دناروغۍ په شپږمه ورځ جلدي رش لیدل کېږي. دناروغ په سږو کې crops اوریدل کېږي

دناروغۍ دوهمه اودریمه هفته: دناروغ خیټه معمولاً پړسیدلې تومپانیک وي دناروغ توري پوښلوه ستې مشره دېبتیودخوږ لاندې دحس وړ وي، دناروغ په سږو کې رالونه اوریدل کېږي، که چېرې توکسیمیا شدید حالات غوره کړي نو د ناروغ شعوري حالت به مړاوی او بې علاقې ګنګس اوبې سده وي همدارنګه بېګېدل، لیوکوپ او دجلدو ترشکېدو پورې دناروغ حالت دسېري

تشخیص: دناروغۍ تشخیص هیتوګونومیک علامو په واسطه کېږي په کلینیکي سنحو کې هغه ته چې د اوو ورځو څخه یې دوام زیات شي باید محرقې ته مشکوک شو که چېرې ناروغ ددې سره برېډیکاردیا ولري نو تشخیص نور هم پخې کېږي، زیاتره وخت توبر کلوز له محرقې سره غلطېږي

لابراتواري معاینات

دوینې معاینه: دوینې معاینه اکثره نورماله وي او لیوکوسایټ اندازه دنورمال حد څخه کمه وي همدارنګه ترومبوسایټوپینیا او پرولیف یو رنګه موجوده وي

کلچر په اوله هفته کې دوینې کلچر 75% مثبت وي، دغولو کې دغولو کلچر له 90% څخه زیات دناروغۍ په تشخیص کې اهمیت لري په غولو کې دهډوکي دمغز کلچر مثبت وي، دکولمو د بیوډینیم څخه دمخاطي اخیستنه هم دناروغۍ په تشخیص کې ډول لري له دوهمې هفتې وروسته د د کوبولو او تشو بولو کلچر هم مثبت وي، بې سې آر (PCR) دوینې دکړنې څخه حساسه معاینه ده

سیرالوجي ټیسټ: د ویډال معاینه دناروغۍ د 7-10 ورځې وروسته 1/80 څخه زیات وي antibody titer(O) somatic antigen لوړوالي په حاد انتان دلالت کوي د antibodies (H) Flafellar antigen لوړوالي دناروغۍ ډول موټرونه په ګوته کوي (typhoid or paratyphoid A or B)

تفریقي تشخیص

ملاریا، کالډانه لشمانیا، بروسیلوزس، سب اکیوټ باکتریل اندوکاردیتس، انفکشن مونونوکلیوسیس، لپتوسپیروسیس، ریکټسیا ... سره تفریق شي

درملنه:

وصفي درملنه: کلورامفینیکول 50-100mg/kg/day په څلورو دوزو له 10-14 ورځو پورې، امپي سلین 100-200mg/kg/day په څلورو دوزو ورکول، اموکسي سلین 100mg/kg/day په څلورو دوزو وېشلې ورکول کېږي، کوترمیکسازول 6-8mg/kg/day او همدارنګه Furazolidone 10mg/kg/day هم په تاثیر لري. دشولهو له مخې دکلورامفینیکول استعمال د دوا په مقابل کې دمقاومت زیاتوالي، دناروغۍ دریلپس، دهډوکي دمغز دتوکسیتي او همدارنګه دمړینې کچه لوړوي

هغه ناروغان چې له دوا سره مقاومت لري نو دریم جینریشن سفالوسپورین ښه تاثیر لري، ceftriaxone 50-100mg/kg/day دورځې یو یا دوه ځلي له (5-7) ورځو پورې، cefixime 10-20mg/kg/day دوه ځلي دخولې له لارې د 7-10 ورځو پورې ورکول کېږي، fluoroquinolones هم ورکول کېږي خو دغشو ماتو دهډوکو دغضروفونو لپاره بد اغېزه کوي نو ځکه یې استعمال محدود دی چې دخولې دلارې اندازه 20mg/kg/day دوه ځلي او د رګ دلارې اندازه یې 10mg/kg/day دوه ځلي له 3-10 ورځو پورې ورکول کېږي، دوهم جنریشن سفالوسپورین او امینوګلایکوسایډ نه ورکول کېږي، که چېرې ناروغ دمحرقې له امله شاک ته تللی وي نو دورید له لارې ورکول کېږي لومړی 3mg/kg په تعقیب یې 1mg/kg ورکول کېږي که چېرې دوباره ریلپس وکړي نو دستورید دورکړې موده هم اوږدېږي

تقویوي اهتمامات

ناروغ ته ډېر آرامښت او ښه غذايي حالت ته دې توجه وشي، مایعات او الکترولایت یې برابر شي، څکه لپاره دې ناروغ ته اهتمامات ونیول شي

دناروغۍ دناقل درملنه

دناقل درملنې لپاره Ampicilline 200mg/kg/day دخولې دلارې او یا سفترياکسون، سپروفلاکسین د رګ دلارې 4-6weeks پورې ورکول کېږي

داختلاطاتو درملنه

که دکولمو دوینې بهیدنه موجوده وي ناروغ ته دې وینه ورکړل شي که دکولمو سوري کېدنه موجوده وي ناروغ دې دجراحي ډاکټر ته وښودل شي

وقایه ناروغ دې تجرید شي، ناروغ دې تشې بولې او د کې بولې په مناسب ځای کې وکړي، خوړونو دخوراک توښې دې ضدعفوني شي او هغه ماشومان چې ورسره تماس ولري واکسین دې شي

ډاکټر میوند ترینر متخصص شفاخانه تخصصي خوست

ادب، تاریخ او فولکلور

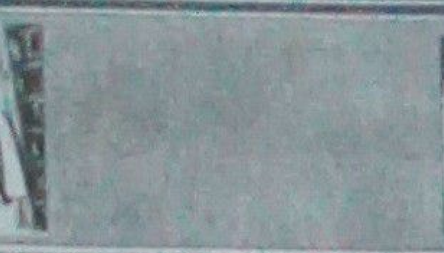

«افغانستان و بازار آزاد» کتاب له چاپه را ووت

که په ظاهره د ازاد بازار مفهوم او ماهیت را وڅېړو، نو دا کلمه په عام ډول په اقتصادي سکتور کې دکارې آزادو فعالیتونو مجموعه ده، خو ترڅنگ یې په لراوډېره کچه په نورو برخو کې هم استعمالېږي چې وایي آزادي ده، دموکراسي ده، وایه چې څه وایې او کوه چې څه کوې، په اقتصادي ډگر کې یې د استعمال موارد ځکه ډېر دي کله چې دازاد بازار نوم واورېدل شي، نو په ټیټه کچه داورېدونکي په ذهن کې به ورځنیو چارو کې دیوه په مقابل کې د احساسو د را کړې ورکړې او تبادلې ډېر گرځي، خو په لوړه کچه بیا د ازاد بازار تولیدي روابط د مولدینو او عرضه کوونکو په خود ارادیت کې څېړي او په دې بازار کې یوازې دپانگوالو په لوړو اقتصادي فعالیتونو اچول کېږي یا په لنډه توگه په ازاد بازار کې ټول اقتصادي فعالیتونه بالکل اراده نه لري، مستهلکین او حکومت په دغه بازار کې د بیو پر کنترول حق او صلاحیت نلري، خو دغه بازار په هغو پرمختللو هېوادو کې چې لوړې پانگې لري ښکلي برښي ځکه په پانگوالو هېوادونو کې اقتصادي مناسبات د عام ولس په گټه په سیالۍ په مثبت لوري میلان لري او هر پانگوال د ډگر د گټلو لپاره داسې خدمات عرضه کوي چې د ملک او خلکو په گټه یې وي

اوس را خو اصلي خبرې ته، که چېرې د آزاد بازار اصطلاح له اقتصادي محدودې نورو سیاسي، فرهنگي او قومي اتحادونه لاره ومومي نو دا کلمه بیا په علمي مفهوم له خپل اصلي مسیر نه انحراف کوي، نفې کېږي، ورانې پېښوي اودخپل مفهوم پر خلاف سخته خطرناکه تمامېږي، ځکه دلته بیا ازاد بازار د بیان د ازادۍ کاذب مفهوم اخلي او دبیان ازادي بیا په هغو هېوادونو کې چې چارواکي یې سیاسي بلوغ نلري د شخصیتونو او قومونو دارزښتونو دجرحې وسیله گرځي، ځکه په دغه ازاد بازارکې یا هغه ځوک دڅگر د سرسړي گرځي چې د توپک په زورسیاست ډگر ته را غلي وي اویاهم له کوم بل پلوه؟ معافیت ولري دغه کسان با کړي. د نورو ارزښتونو ته درناوی نه کوي. په دغه آزاد بازار کې بدماشان خپل بریالیتوب یوازې په بدغونۍ او بدملتۍ کې لټوي او پرهغه څه فکر کوي چې د نورو خورونه په کې نغښتي وي په دغه بازار کې به پورتنیو مشخصاتو یوازې د یوه هېواد افراد او قومونه نه، بلکې په دښې بد مرغه پروسه کې کله نا کله بدغوني گاونډي هېوادونه هم د عاطفي او حس گاونډیتوب تراکتونه شاته پرېږدي

زموږ د پورتنۍ سریزې مصداق د «افغانستان او بازار ازاد» په نامه د هېواد د پیاوړي لیکوال او شوونکي ښاغلي مصطفی عمرزي هغه لیکل شوی کتاب دی چې په دې وروستیو ورځو کې له چاپه را وتلی او موږ په ډېره زوره نوگه مطالعه کړې دی. په دغه کتاب کې زور ډگر وسوتکي او هغه کسان چې د ډېرسي استکبار په ملاتړ مجازي قدرت ته رسېدلي ددوی کړنو ته په وضاحت ورکړل شوي او په دغه مبحث کې موږ په دغه نوي چاپ شوي کتاب مشنه کره کتنه هم کړې ده، ځکه پورتني موارد په دغه کتاب کې په ډېر علمي انداز کې څېړل شوي او تشریح شوي دي اوټول مندرجات یا منځ پانگه یې په پوره منطقي دلایلو ښکلې شوې ده او د زورزور د منفي اعمالو غندنه او ددوی د نړېوالو ملاتړو او هغو هېوادونو چې زموږ په گاونډ کې پراته دي او ددغو کړیو په مرسته او بېغ ملاتړ د فرهنگي فعالیتونو تر عنوان لاندې لاسوهنې کوي غندنه شوې ده، دغه کتاب په ۲۷ مخونو کې په افغاني دري په ۱۳۹۴ کال په ۲۹ عنوانونو کې چاپ شوی دی چې د ازاد بازار پر اقتصادي ماهیت نه، بلکې د ازاد بازار په چوکاټ کې یې د بدغونو افرادو دگاونډیو او سیمې د نورو هېوادونو د منفي مداخلو او لاس وهنو په اړه علمي او ښوونکې رڼا اچولې ده او د هغه چا پر اعمالو یې چې ددغه ملک بنیادي دښمنان دي شړه څېړنه کړې ده تو هغه یې د افغانستان خلکو ته ورپېژندلي دي ددغه کتاب مطالعه او لوستل ټولو هېوادوالو ته سپارښتنه کوم. افغانستان اوس په څرگنده توگه بې سرپوښه دېگ ته ورته دی چې د زمانو توپانونو هر ډول خلې او خځلې پکې غورځوي که له شف شف نه تیر شو، گاونډیو هېوادوخپلو او پردیو پر دغه ملک هیڅ صرفه ونکړه او څومره یې چې وس و دومره زیان یې ورواړاوه ځکه د افغانستان په مورد کې منفي حرکتونه ددوی ته عبرت سکاري او نړېوالې ټولنې هم لکه څرنگه یې چې ژمنه کړې وه له دغه ملک سره وفاداري ونه ښوده او دغه ملک یې لا په رسوایو کې دگاونډیو هېوادوالاسونو ته خونې کړ

حیات الله حلیم

خېړنپوه محمدعارف «غروال»:

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاینې لپاره ډېرې هلې ځلې وکړي

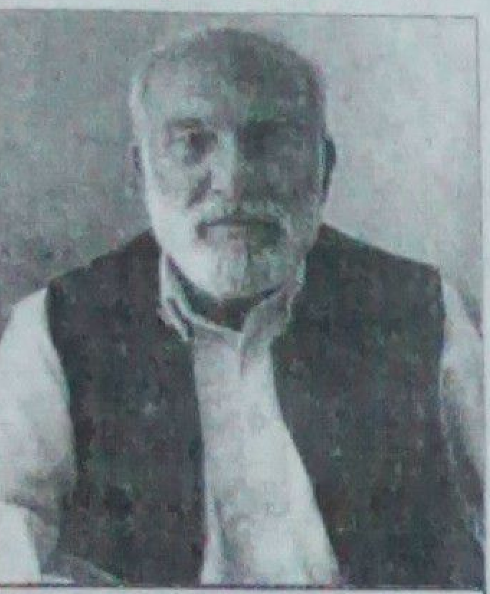

ښاغلي محمد عارف «غروال»

خېړنپوه محمدعارف «غروال» دافغانستان دعلومو اکاډمۍ دژبو او ادبیاتو دمرکز غړی دی او دپښتو ژبې دجوړې لپاره یې شل ټوکه پښتو ادبي او تاریخي کتابونه لیکلي دي. ښاغلي غروال عمر پوخ دی، خو بیا هم دپښتو ژبې دبډاینې لپاره یې ډېر وخت دکتاب لیکلو پرچارو لگولي دی، داچې دغه لیکوال تراوسه څو ادبي اثار لیکلي، په دې اړه هېواد ورځپاڼې ورسره مرکه کړې ده، چې ستاسې درنو لوستونکو پاملرنه ورته راړوو

پوښتنه تراوسه مو څو کتابونه په کومو برخوکې لیکلي دي؟

ځواب یو ادیب او لیکوال هڅه کوي چې دخپلې ژبې دبډاینې لپاره هغه څه خپلو خلکوته وړاندې کړي، چې هغوی ورته اړتیا لري ځکه، چې پښتو ټولنې ته دغړي په توگه راغلم، تراوس مهال پورې مې دا کوښښ کړی، چې دپښتو ادبیاتو په اړه ډېرې پلټنې وکړم. ترڅو زموږ هغه شفاهي ادبیات، چې له زړو لولو پاتې شوي دي پر هغو کار وکړم، په دې اړه مې یو اثر هم چاپ شوی دی. پښتو لنډکی یا لنډ شعر او یو مصرعي بیت دی، چې په هغه کې دلنډ کې مفهوم دی، هم یو ټولنیزه پروژه وه او همدا راز یو بل دیوان دحبیب الله دیوان دی، چې هغه هم زما په نامه نه، بلکې په مستعار ډول نشر شوی دی. دهغه دیوان مقدمه او متن ما لیکلی وو یا چې زه له وطنه ولاړم او کلي راڅخه پاتې شو د ادبیاتو ترڅنگ ځینې تاریخي کتابونه مې هم ولیکل، چې یو له دغو کتابونو دغازي میرک خان خدران د غورځنگ اثر دی میرک خان خدران یو ملي او مجاهد شخصیت و اوبل دمیرې ملاصاحب و، چې دجاجور یو غازي شخصیت و، دهغه دغزاوو اوهلوځلو په اړه مې هم یو اثر لیکلی او چاپ شوی دی بل دچکنور ملاصاحب دی، چې هغه مهال یې له انگریزانو سره جگړې کولې

غروال ډاگیره کړه ددغو ټولو آثارو ترڅنگ دجهادي ادبیاتو په اړه مې هم یو اثر لیکلی دی او هغه اشعار، چې دجهاد او مقاومت په اړه مجاهدو لیکوالو او شاعرانو لیکلي دي دهغو یوه مجموعه مې هم چاپ کړې ده زما دشعرونو دری مجموعې هم چاپ شوې او ویشل شوې دي دوه ټوکه یې فولاري او یله مجموعه دمونه او عمومه ترسرلیک لاندې چاپ شوې او ویشل شوې ده سره له دې پردې څه زیاتې چاپ شوی دی او همدارنگه په ولسي ادبیاتو کې دبنگړو شرنگ بل اثر دی، چې دهېواد دمعاصرو شاعرانو دکلام دنمونو هغه غوز چاپ دی، چې دوطن ملي احساس او ټولنیز اړخونه په کې ډېر ښه منعکس شوي دي زما په دغه اثر کې زما نوم نه دی لیکل شوی ددې ترڅنگ مې په دله پیرو پروژوکې ډېر کار کړی دی اودرحمان بابا د دیوان د انتقادي متن په برابرولو کې مې برخه اخیستې او هغه ما چاپ کړی هم دی

ده زیاته کړه ددولت لواڼي دیوان هغه مې هم کړي دي، دا ددې لپاره، چې یوه ژبه هغه مهال بډایه کېدای شي، چې دنورو ژبو دمعتبرو موادو دژباړلو چارې تر سره شي. څه دهېواد په دننه کې او څه له هېواده دباندې زما دکتابونو شمېر کابو ۲۰ ټوکو ته رسېږي. چې په دې کې په پښتو ادب کې دسولې انعکاس هم شاملېږي دغه اثر چاپ شوی دی

پوښتنه دپښتو ژبې دادبیاتو دبډاینې لپاره څه باید وکړو؟

ځواب ځوانان دې دپښتو ژبې د بډاینې لپاره خپل علم بشپړ کاندي دلیکوالو دخېړنو او تحقیقاتو ترڅنگ پښتو ژبې ته دنورو ژبو دژباړلو له لارې دموادو ژباړل دپښتو ژبې په بډاینه لوکې ارزښت لري. که موږ په خپله ژبه کې مهم علمي آثار ولرو، نو بیا به دې ته مجبور نه شو، چې بهرنیو ژبو لکه انگریزي ته مخه وکړو. په داسې یو حالت کې هغه څه ته چې اړتیا پیدا کړو په خپله ژبه کې یې پیدا کولای شو، نو زما لپاره ډېر ارزښت لري، چې له نورو ژبو پښتو ته ژباړې وشي او پښتو ژبه بډایه کړای شي

پوښتنه پښتو ادبیات دتېرو ځلورو لسیزو په پرتله څنگه ارزوئ؟

ځواب دتېرو ځلورو لسیزو وړاندې ادبیات او یا وروستي ادبیات دعمیرو له پلوه سره پیل شوي دي، چې د سردار محمد داود خان له شهادت نه وروسته دغو ادبیاتو دوه حوزې لرلې، یوه حوزه دکابل دحکومت تر واکمنۍ لاندې او بله دهجرت دکلونو ادبي حوزه وه دغو دواړو ادبي چاپېریا لونو محیطي ... اودخپلو هڅو پرسبب لیکنې کولې، داستانونه، ناکسی، او ناولونه لیکل کېدل په هرحال په دواړو حوزو کې پښتو ادبیاتو دپخوا په پرتله ډېره وده وکړه که هغه دیوه رژیم په چوکاټ کې او که هېواد نه بهرو

محمدعارف غروال څرگنده کړه په دغو کلونو کې دومره آثار دیموزلي له اطله نه چاپېدل او اسانتیاوې هم دومره نه وې په دغو دوو دوروکې دلیکنو سانسور له مخه یوړل شو، که څه هم، چې دهېواد په دننه دنظام په چوکاټ کې سانسور شتون درلود، خو دهجرت په چاپېریال کې دسانسور لمن ټوله شوه هر چا به، چې څه ولیکل هغه چاپ کېدل یا وروسته، چې چالیکې کولې یا مثبتې دامنې، خو دکتابونو او دادبیاتو په وده ۵ مخ

د انسانانو ډېربه دوست او ملگری (کتاب) څنگه منځ ته راغی؟

په لرغونو زمانو کې کتابونه او پلرونو به خپلو ماشومانو او اولادونو ته هغه کیسې کولې چې په یاد به یې وې کله به چې داماشومان لوی او پلرونه شول دوی به بیا خپلو ماشومانو ته داکیسې کولې، په پایله کې به داکیسې له یو نسل څخه بل ته پاتې کېدې ځکه چې داکیسې ډېرې زیاتې وې نو په یاد پاتې کېدل یې دانسانانو لپاره ناممکن و او ځینې به هېرېدلې هم انسانانو یو څه ته اړتیا درلوده، چې ددې کیسو په ساتلو کې ورسره مرسته وکړي ځینو خلکو به کیسې په یوه لرگي باندې دیوې علامې په توگه نبانې کولې او ځینو به په تارونو باندې رنگه رنگه غوټې جوړولې چې دیوې ځانگړې کیسې نمایندگي به یې کوله. کله چې لیکل اولوستل رامنځته شول نودکیسو ساتنه خلکو ته آسانه شوه. په هغه وخت کې کومه آله چې دهغې په واسطه به یې لیکنه کوله یو ډول لرگی وچې نیره څوکه یې درلوده اودهغه په وسیله به یې په یوه نرمه خټه باندې نښه اویا رسم کاوه او بیا به یې داخټه په داش کې پخوله چې ډېره پاتې شي، دا دکتاب په شکل نه، بلکې دیوې خښتې شکل یې درلود او په حقیقت کې دکتاب دمنځته راتلو پیل و

ځینو خلکو به خپلې کیسې دونو پوستکو اویا پاڼو باندې لیکلې. خو دا دواسداره نه وې کله چې به وچې شوې ماتېدې به، خو دپاپیروس دونې پوستکي نسبتاً زیات دوام درلود

تقریباً پنځه زره کاله پخوا دمصر خلکو دپاپیروس له ونې څخه یو ډول کاغذ جوړاوه اوترهغې وروسته بیا دحیواناتو پرپوستکو لیکل پیل شول ځینې نورو تصویرونه هم وربانديې زیات کړل په همدې ډول زړه وړونکي کتابونه یې تیاري جوړکړل ځینو خلکو چې کیسې به یې لوستلای نه شوې دکتاب دتصویر له لیدلو څخه به ډېر خوشحالېدل په هغه وخت کې کتابونه ډېر لږو او یوازې شتمنو خلکو کتابونه اخیستلای شول او بس کله چې دچاپ ماشین په جرمني او کاغذ په چین کې جوړشو دکتاب جوړولو کار ډېر آسانه شو نن دکتابونو دچاپېدو دزیات پرمختگ له کبله په میلونونو انسانان له کتاب څخه گټه اخلي کتاب دانسان لپاره ډېربه دوست او ملگری دی له کتاب سره ملنا او ملگرتیا موږ دعادي وگړو له چاپېریال څخه دډېرو لوړو افکارو او تصوراتو نړۍ ته بیايي له نورو اوسنیو انسانانو سره موملگري کوي او دهغوی له فکر او نظر څخه موخبروي

عزیزه الکوزۍ

دژبو او ادبیاتو دپوهنځي محصله

گودر او لنډۍ

گودر د پښتنو د کلتور د کتاب هغه رنگینه پاڼه ده، چې له نوم څخه یې د سړي زړه ته دیدنونه، مینه او ښکلا خپل ځان ورښکاره کوي او د ښایستونو د یوې ټولگې په شان ورته ځان ښکاره کوي ځکه چې د نوم څخه یې معلومېږي. گودر د پښتو ژبې سوچه کلمه ده او د پښتنو په ټولو سیمو کې د گودر کلمه عامه ده کله چې موږ د گودر کلمه په خوله اخلو نو حتماً زموږ ذهن ته د پېغلې منگې او مانديگرۍ کلمې راځي دا هغه کلمې دي چې دپېغلو، ځوانانو، شاعرانو، سندرغاړو له خوا په داسې الفاظو او کلمو کې ستایل شوي چې انسان داوریدو لو توان په ځان کې نه ویني چې په اوریدو یې دځوانۍ جذبه او د مینې ولولې راپورته وي. دپښتنو په سیمه کې دگودرغاړه په مانديگرۍ کې د پېغلو په ټولو ډگرو گرموي ځکه چې دا داسې ځای دی چې خپلې همزولې په کې جمع کېږي. گودر چېرې چې ښکلې او مستې پېغلې د اوبو راوړلو په بهانه له خپلو همزولو سره د زړه خواله کوي، خوښې کوي، د خپلو مینو دیدنونه کوي گودر د ویالې او چینې سره هغه ځای ته ویل کېږي، چې په هغه ځای کې د منگي خوله په اسانۍ سره د اوبو په واسطه ډکېږي او د هغه سره نږدې کورونه د خپلو ورځنیو اوبو د پوره کولو کار اخیستل کېږي، چې گودر ته معمولاً نجونې ځي او ډېرې په خوښۍ دگودر څخه د اوبو راوړلو ته خوښېږي. ځکه چې زموږ په وطن او په ځانگړې ډول د پښتنو په سیمو کې د نجو په تگ راتگ، مېلو او مستیو ته اجازه نه شته او نه هم په کې یې له گودر څخه کوم بل ځای شته دی، نو پښتنې نجونې گودر ځانته په دنیایي جنت کې شمېري، ځکه چې هلته د خپلو همزولو نجونو سره د زړه د بړې راږونه شریکوي او د خپلو یارانو سره د دیدن څخه خوند اخلي، ځوک په کې نوی د یارانې تار غځوي او ځوک په کې خپلو زړو یارانو ته تېښتنگت قاړونه تړي. دلته یوه پښتنه نجلۍ د خپل یار د دیدن لپاره په ځان تکلیف مني او کوز گودر ته اوبو پسې ځي، چې هغه د پښتو په قول په یوه تیر دوه ښکاره کوي، چې وایي

اوبه د هر گودر خوږې دي

جانانه ستا دپاره کوز گودر ته ځمه

دلته دگودر په بهانه د یار د دیدن کولو سرا بېره د پښتنې نجلۍ د مینې سپېڅلتوب هم ځان ښکاره کوي، چې د خپلې مینې لپاره په ځان تکلیف گالي او د یار دیدن کوي. په گودر کې نه یوازې د نجونو خندا گانې او د بنگړو شرنگهار شتون لري، بلکې هلته دگودر څخه یوه خه لري په هغې سیمه کې چې گودر ورته نه مالومېږي، ډېر زلمیان هم لېونل کېږي، چې د ډېرو نجونو په منځ کې د یوې نجلۍ د سالو څېره داسې په لنډۍ کې راځي:

پر گودر سور سالو ښکاره شو

ما وې دې نورو اوبو اور واخیست مینه

دلته د سالو یا ټکري سور والی او هغه هم د یوې داسې نجلۍ په سر چې په مستی ورځنی هاخوا دې خوا سر اخلي او داېرې د خپل مین زړه زخمي کوي او یا هم کومو زلمیانو چې دگودر د غاړې د مستو نجونو کتار او ټولگه لیدلې وي، هغه بیا ځان دگودر د غاړې په شان غواړي، چې د نجونو د سرتاج شي او یا هم نجونې یې په خپل لاس راوشکوي او د زړه په سر یې کېږدي لکه چې وایي:

خاونده ما د گودر گل کړې

چې ځینې مې شوکوي سر کې مې ږدینه

دلته د هغه گل یادونه شوې، کوم چې دگودر په غاړه وي او نجونې هغه راشکوي او په خپلو وېښتانو کې یې د مستې د نښې او د وېښتانو د ښایست لپاره ټوکوي، چې د خپل مین زړه پرې ټکور کړي یا هم خپې میشان

گودر ته د ټولو انجونو او یا هم د خوږه نجونو له تگ څخه سرتکوي او د خپلې مینې سره د بلې نجلۍ رانگ ورنه ټکه ښکاري، لکه چې وایي:

په گودر څه ټکه لوبدلې

چې کشره خور یې بدرگه ورسره ځینه

د پښتو د کلتور د کتاب له پاڼو څخه دا ځرگندېږي، چې پښتانه نجونې یوازې ځاگودر ته په اوبو پسې هم نه ابرې، یا یې کشره خور او یا هم کشر وروز ورسره لیږي، خو دلته دا کشره خور دې خوار عاشق ته د ټکې په څېر راغلې، چې دی یې د خپلې مینې سره د همرازۍ څخه بې برخې کړی دی. نه څه هم د مور څخه خوړه او پردې څه نشته خو کله چې یوه نجلۍ په کور کې د مور او پلار له خوا ورنه زده او بد وویل شي هغه خپل دک زړه گودر ته وړي او دا گودر په غاړه د خپل زړه بړاس اوباسي. کله چې دگودرغاړه په شو او سرو رنگونو پټه وي نو ځوانان یې بیاپه شعرونو او لنډیو کې انځوروي.

پرگودر سور سالو ښکاره شو

ما وې دې نورو اوبو اور واخیست مینه

کله چې په گودر د نجونو سره، سپین او شنه ټیکري راغونډ شي چې ددوی د ټیکریو د رنگونو تېزوالی دومره تېز وي چې داوبو رنگ هم ځان سره اړوي چې دلته د لنډۍ ویونکي هم دې ټکي ته اشاره کوي او وایي چې کله سور سالو په گودر راښکاره شي دغه سور رنگ دومره تېزوي لکه د اور ناو چې سړی سېزي که څه هم اوبه د اور ضد وي خو بیاهم هغه تاثیرات چې په سور سالو کې وي اوبه او اور ورته هیڅ دي.

یار مې ټوپک زه یې مرمۍ یم

په نورو ځروکې یې ویشتم ورکه یې کړمه

*****

ورشه د یار خبر دې واخله

چې یې د یدنه دې سا ته لیونی شونه

*****

ما ز دیگر چیر ته وي چې نه وي

خوري وری زلفې په بلم ولاړه ومه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه او ټولنه

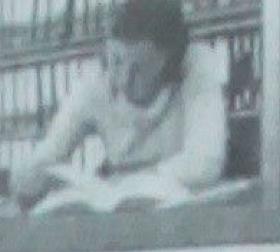

هغه هېوادونه پرمختګ کولای شي چې د ښځو لپاره یې د تحصیل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي

د رپوټونو پر بنسټ په پکتیا ولایت کې په ۷۰۰۰ محصلینو کې یوازې سل نجونې دي. پردې خبر په تېره دېوې واشنګټن مېشتې سیوړمۍ کاکړ او دېوه کابل مېشتي افغان سعد عمار ترمنځ بحث و، د دوی دا بحث د بي بي سي د پښتو وېبپاڼې په بلنه د برېښنالیک له لارې شوی چې دلته یې تاسو قدرمن لوستونکي د هېواد ورځپاڼې د ښځه او ټولنه، په صفحه کې هم لوستی شئ:

سعد عمار:

په اوس وخت کې د افغانستان د مېرمنو لپاره لومړیتوبونه په څه ډول دي او هغه اداري یا افراد چې د ښځو د حقونو په نوم په رسنیو کې لوړ غږ لري د کومو لومړیتوبونو لپاره اواز اوچتوي زما په اند، تر اوسه د افغان مېرمنو او نجونو هغه لومړیتوب چې باید ډېر بحث پرې شوی وای او ډېر څه غوښتل شوي وای هغه د تعلیم او د لیک او لوست کچه ده. د ړوندوالي پرمختیا په باب لیکل شوي، چې د افغانستان په کلیو کې په ډېر کم شمېر مېرمنې او نجونې لیک او لوست کولي شي. شاید له ۵ سلنې څخه هم کمې وي په ښارونو کې د ښځو د لیک او لوست کچه ۲۰ سلنه ښودل کېږي، خو راپور وايي چې په دې سلنه کې د څرنګوالي او کیفیت ډېرې ستونزې شته، یوه عمده ستونزه په کې دا ده چې ښځینه ښوونکې نشته او که په کوم ځای کې وي، د هغوی د سواد کچه یا د ښوونې کیفیت لوړ نه دی. هغه اداري چې ځان د مېرمنو د حقونو استازي یا مدافعین ګڼي، هغوی تر اوسه د لیک او لوست د ستونزې خبره په بشپړ ډول نه ده مطرح کړې، د هغوی اکثره غوښتنې په دې راڅرخي چې ښځو ته ولې په هرې پروسې کې کمه برخه ورکول کېږي. د مثال په توګه، ځینو د ښځو د حقونو مدافعینو دا خبره مطرح کړې وه چې په کابینه کې دې اړو مرو ښځو ته زیاته برخه ورکړل شي. تاسې به خبر یاست چې د افغانستان په اوسنۍ کابینه کې د ښځو شمېر د امریکا او د بریتانیا تر کابینې ډېر دی په داسې حال کې چې په امریکا او بریتانیا کې د ښځو د لیک او لوست کچه ۹۹ سلنه ده. په امریکا کې یوه ورځ چا شکایت و نه کړ چې ۹۹ سلنه مېرمنې لیک او لوست کولي شي، خو د امریکا په کابینه کې یوازې درې مېرمنې ځای لري، خو په افغانستان کې چې د ښځو د لیک او لوست کچه ۱۰ سلنه ده، دلته په کابینه کې په څلورو مېرمنو هم ځینې اداري او فعالان خوشاله نه دي. همدارنګه، د افغانستان په ولسي او مشرانو جرګو (پارلمان) کې د ښځو سلنه د امریکا او بریتانیا د پارلمان نه لوړه ده دا ماته جالبه ده چې د افغانستان له پارلمان د ښځینه غړو فیصدي د امریکا له پارلمان څخه لوړه ده په افغانستان کې د ښځو او نارینه وو د لیک او لوست د سلنې توپیر ۳۰ دی د دغه توپیر د راکمولو په اړه تر اوسه ما داسې خوځښت نه دی لیدلی چې هدف یې ریښتیني ډول دا وي چې ښځې او سړي دې په یو انډول تعلیم ترلاسه کړي زما په نظر ۳۰ سلنه توپیر د ښځو او سړیو ترمنځ ډېر زیات دی. اوس اکثره د ښځو د حقونو فعالان دا خبره راپورته کوي چې په ستره محکمه کې

دې هرومرو ښځینه قاضیانې مقررې شي او همدارنګه ځینې ولایتونه دې ښځو ته ورکړل شي. په اوس وخت کې او د افغانستان د حالت په نظر کې نیولو سره، دا غوښتنې د مېرمنو ستونزې نه شي حلولې. اوس مهال لومړیتوب دا دی چې د مېرمنو د لیک او لوست کچه لوړه شي. د بي بي سي د تازه رپوټ پر بنسټ د پکتیا په پوهنتون کې ۷۰۰۰ محصلین زده کړې کوي او یوازې ۱۰۰ نجونې په کې محصلانې دي. تر اوسه چا په دې اړه غږ نه دی پورته کړی چې ولې د نجونو ونډه د ولایاتو په پوهنتونونو کې کمه ده او نه یې چا د حل لارو باندې فکر کړی دی. زه د ښځو د کار، وظیفې او یا د لوړې دندې مخالف نه یم، زه په دې نظر یم چې د لومړیتوبونو په انتخاب کې له دغه کار واخلو نو له به اوس وخت کې د کوم کار لپاره مبارزه په کار ده؟ په کابینه او ستره محکمه کې ښځې ډېرې کړو او که په ټول افغانستان کې د مېرمنو او نجونو د لیک او لوست کچه لوړه کړو؟ په کلیوالو سیمو کې خلک په دې پوه کړو چې په نجونو باندې تعلیم وکړي او ښوونځي ته د تګ اجازه ورکړي؟ شاید ځواب دا وي چې دواړه کارونه مهم دي په دې کې شک نه شته، خو لومړیتوب کوم یو ته ورکوو؟

سیوړمۍ کاکړ:

د ښځو استازیتوب په حکومتي او غیر حکومتي ارګانونو کې او د نجونو زده کړې ته پاملرنه دوه بېلا بېلې موضوع ګانې دي. زه تاسو سره موافقه یم چې د نجونو د زده کړې په موضوع باندې باید ډېر غور وشي؛ خو له دې خبرې سره مو ستونزه لرم چې اوس مهال پاملرنه باید یوازې د نجونو د پوهنې لور ته واړول شي، نه د دوی کار ته په ۲۱مه پېړۍ کې ایا موږ دې ته انتظار وباسو چې د افغانستان ټولې ښځې اول باسواده شي او بیا لوړو دندو ته وګومارل شي؟ اوس مهال دواړو ته باید موازي پاملرنه وشي که موږ پر دې بحث وکړو چې کوم یو ته لومړیتوب ورکړو، دا به د وخت ضایع کول وي اوس افغانستان له هغې مرحلې راوتی موږ باید پر دې بحث وکړو چې څرنګه ښځو ته د تعلیم او کار فرصت برابر شي، نه دا چې ایا د ښځو لپاره تعلیم او کار ضرور دی او که نه؟ او کوم یو ته باید لومړیتوب ورکړو. زه دلته څو ټکو ته اشاره کوم

لومړی: دا چې که په افغانستان کې د مېرمنو د تعلیم او د لیک او لوست کچه ټیټه ده، دا ستونزه یوازې د ښځو د حقوقو مدافعین او هغه ښځې چې په حکومت کې دنده ترسره کوي نه شي حلولې. د پوهنې او د لوړو زده کړو وزارت باید د دې کار لپاره منظم پلان جوړ کړي چې، نجونو ته د درس ویلو زمینې برابرې شي او کورنۍ یې په دې وپوهول شي چې د نجونو زده کړه هغومره اړینه ده لکه د هلکانو. د ښځو تعلیم ته باید ډېر جدي کار وشي په تېره بیا هغه ښځې چې په کلیو او بانډو کې ژوند کوي او د ژوند شرایط یې ډېر سخت دي خلک چې دغه ښځې د افغانستان اکثریت جوړوي زموږ بحث په دې دی، چې په ګردېز کې د پکتیا پوهنتون ۷۰۰۰ محصلین لري، څه کم سل یې نجونې دي. دا ولې؟ او دلته ملامت څوک دی؟ ملامتي هغه کورنۍ دي چې خپلې نجونې یې لوړو زده کړو ته نه دي پرېښې، ملامته هغه ټولنه ده چې فکر کوي ښځو ته لوړې زده کړې مهمې نه دي ګرم

هغه سخت دریځه اورېکي دي چې تل د نجونو د تعلیم پر خلاف یې خاینه تبلیغ کوي او هغه افغانان هم ملامت دي چې د سیمې د باورۍ امن د راوستلو په چارو کې مرسته نه کوي. د ښځو د حقونو فعالان دومره کولی شي چې د تعلیم د اهمیت په اړه خبرې وکړي او د ټولو تعلیمي ادارو پام د ښځو او نجونو تعلیم ته راواړوي دا د دوی لپاره شوني نه ده چې د هر کور دروازه وټکوي او کورنۍ دې ته وهڅوي چې خپلې نجونې او خویندې د ښوونځي او روزنې مرکزونو ته واستوي. که څه هم مدني ټولنې په خپل کار ښه پوهېږي او په دې لړ کې لازم ګامونه اخلي، خو له دې سره سره باید د هغوی پام د هغو سیمو لور ته واړول شي چې ښوونځي په کې زیاتې دي خو نارینه او مېرمنې باید مدني ټولنې دې له هغو چې هغو سیمو ته د ورتګ لارې چارې وڅېړي. د ښځو او سړو تر منځ جرګې او مرکې پیل کړي او د ستونزو د کمولو او حلولو په هکله ورسره خبرې وکړي. البته دا د یوې ورځې کار نه دی بلکې ډېر وخت او حوصلې ته اړتیا لري په کار ده چې دواړه کاره موازي پر مخ لاړ شي. دا په دې معنا هغه ښځې او نجونې چې لوړې زده کړې او د کار تجربه لري، هغوی دې په حکومتي او غیر حکومتي موسسو کې جذب شي او هغه نسل چې تر اوسه دغه پړاو ته نه دی رسېدلی، هغوی ته د زده کړې شرایط برابر شي.

دویم: دا چې که څه هم ښځې د افغاني ټولنې نیمایي برخه جوړوي، خو بیا هم په هر څېر کې د دوی لازمه ونډه له پامه غورځول کېږي. دا یو حقیقت دی، او له دې نه څوک سترګې نه شي پټولی. موږ ولیدل چې ښځو په وروستیو انتخاباتو کې د سړو په څېر ونډه واخیسته که ټولټاکنو د ښځو رایې نه وای، نو په حکومت کې هم باید برخه ورکړي په مېلیونونو ډالر افغانستان د مېرمنو په نوم ولګول شوې، خو که یې ډېره کمه او د لیک او لوست د کچې په لوړولو کې د پاملرنې هومره نه وه. د لومړیتوب بحث په دې ځای نه دی چې یوازې تعلیم نه دی کار ته اړتیا او د مېرمنو لپاره دې د کار په فرصتونو خبره نه کوي. د وخت او پیسو ضایع کول دي چې مېرمنې بې سواده پرېښودل شي او په ملیونونو ډالر د هغو بهرنیو او کورنیو سلاکارانو په معاشونو مصرف شي چې دلته د ښځو د حقونو د فعالانو په نوم کار کوي. د ښځو د حقونو د یوه سلاکار په معاش باندې د افغانستان په یوه کلي کې نجونو ته ښوونځی جوړېدای شي. هغه سلاکار خپله شپه او ورځ په دې تېروي چې ښځې دې سترې محکمې کې مقررې شي او بل خوا زموږ د کلیو نجونې بې تعلیمه پاتې کېږي دا یوه جدي موضوع ده، او اوس مهال به زما لپاره لومړیتوب دا وي چې کلیو کې نجونې بې تعلیمه پاتې نه شي. په کلیوالو سیمو کې چې اکثره خلک یې د لیک او لوست سره اشنا نه دي او مېرمنې یې بالکل بې تعلیمه دي، هغوی به څنګه د تعلیم په ارزښت پوه شي. همدغه کسان باید دا خپل کار وبولي چې د همدې پوهاوي لپاره مخکې اخلي په دې کې هیڅ شک نه شته چې د افغانستان د ټولنې نیمایي برخه مېرمنې دي، خو دلته که د بېلګې په توګه د افغانستان وګړي ۳۰ میلیونه حساب کړو، نو

۱۵ میلیونه په کې مېرمنې دي په ۱۵ میلیونو مېرمنو کې یوازې لس سلنه مېرمنې لیک او لوست کولي شي، او هغو مېرمنو چې لوړ تحصیلات یې ترلاسه کړې وي، ښایي فیصدي یې تر دې هم ډېره کمه وي بل خوا هېواد کې د مېرمنو په پرتله د سړو د لیک او لوست کچه ۳۰ سلنه لوړه ده، کله چې د ښځو او سړو تر منځ د لیک او لوست فیصدي برابره شوه، نو بیا به همدغه انډول د حکومتي دندو د وېش خبره مطرح کېدای شي اوس مهال د امریکا په کابینه کې اووه ښځې او په ستره محکمه کې درې ښځې کار کوي په دې سربېره ښځې د والیانو، سناتورانو او استازو په توګه هم دندې ترسره کوي. ښځې ریسانې، مدیرانې او مشرانې هم یې شمېره دي. هو! د سړو په نسبت په حکومتي ارګانونو کې او په ځینو غیر حکومتي ارګانونو کې ښځې کمې دي، خو ښځې زیار باسي چې دغه تشه له منځه یوسي. د امریکا په هر شرکت کې دا هڅه کېږي چې څنګه د جنډر (ښځو او سړو) مساوات وساتل شي. ما دا هم د سړو نه اورېدلي چې اکثره ښځې د لیاقت له مخې نه بلکې د دې لپاره جګو پوستونو ته ګومارل کېږي چې د جنډر موضوع حل شي. که د افغانستان اوسنۍ کابینې ته وګورو نو دا مالومېږي چې اکثره وزیران حکومتي تجربه نه لري او یا هم کومې څوکۍ ته چې مقرر شوي، تجربه یې نه لري. دلته مو موخه سړي او ښځې دي. زموږ په حکومت کې دلته په ډېرو لوړو پوستونو کې داسې سړي شته چې د ورسپارل شوېو دندو د پرمخ وړلو وړتیا نه لري. په دا چې په لوړو دندو کې د ښځو ګومارل باید سمبولیک نه وي او نه لري او د لیاقت او تجربې له مخې وي.

درېیم: دا چې که د تعلیم موضوع زموږ لومړیتوب وي، نو لوستو ښځو ته د کار زمینه برابرول هم باید زموږ لومړیتوب و اوسي څکه لکه سړو غوندې دوی هم باید د خپلو زده کړو ثمره وګوري. همدارنګه ورو نجونو ته باید سترې ښځې ور وپېژندل شي چې دوی یې د ایډیال په شکل خانته وبیني، زیار وباسي چې ځان د هغوی درجې ته ورسوي. د یادولو وړ ده چې په امریکا کې هم تر ۱۹۲۰م کال پورې ښځو ته د رایې ورکولو اجازه نه وه. خو اوس ښځو د ژوند په ټولو ډګرونو کې پرمختګ کړی دی. په افغانستان کې هم باید د ښځو ونډه په حکومتي او غیر حکومتي موسسو کې ډېره شي څکه که موږ د افغانستان پرمختګ غواړو نو د خپلو وګړو د نیمایي په حذفولو کې دغه پرمختګ ناشوني دی له ډېرو لېرو جګړو وروسته اوس د دې وخت راغلی چې ښځې او سړي په ګډه دا هېواد آباد کړي. په نړۍ کې هیڅ داسې پرمختللی هېواد نه شته چې پرته د ښځو له فعالې ونډې یې پرمختګ کړی وي. په بل عبارت، نن سبا یوازې هغه هېوادونه پرمختګ کولی شي چې د ښځو لپاره یې د تحصیل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي.

سعد عمار:

اوس مهال د افغاني مېرمنو لپاره لومړیتوب څه دی؟ دا ده چې د ښځو د حقونو فعالانو تر اوسه د نجونو د تعلیم او مېرمنو ته په حکومت کې د لوړو پوستونو لپاره غږ په یو ډول نه دی پورته کړی. د مېرمنو د لیک او لوست لپاره چې څنګه په کار ده نظمي یې غږ نه دی پورته کړی او د فعالانو دا نا انډوله مبارزه د دې لامل شوه چې په تېرو دیارلسو کلونو کې چې څنګه لازمه وه، هغې د مېرمنو د لیک او لوست کچه نه ده لوړه شوې. فعالان یې د لوړو پوستونو لپاره غږ اوچتوي او د لیک او لوست فیصدي لوړولو ته یې کمه پاملرنه کوي نو دا زما په نظر په لومړیتوب کې تېروتنه ده. زه اوس هم په خپلې خبرې ټینګار کوم، کوم شور ماشور چې په کابینه کې د ښځو د ونډې په سر دلته جوړ وایست هغه دومره هېوادونو کې نه لیدل کېږي په داسې حال کې چې هلته د ښځو او سړو د لیک او لوست کچه سره برابره وي. د امریکا او بریتانیا مثال مې څکه راوړ چې هلته د ښځو او سړو د لیک او لوست کچه برابره ده خو بیا هم د ښځینه وزیرانو شمېر یې د افغانستان له ښځینه وزیرانو زیات نه دی. په کابینه کې زما اشاره وزیرانو ته وه. تاسې فکر کوم عمومي ریاست او لوی څارنوالي هم وزیرانو کې شمېرلې ده. یو ځل بیا ټینګار کوم چې پر لوړو دندو د مېرمنو د ګومارلو مخالف نه یم، بلکې دا د ټولنې ضرورت ګڼم. خو په خپل وخت او په تدریج سره که چېرې د ښځو د لیک او لوست کچه لوړېږي په همغه کچه دې لوړ پوستونه هم ورکول کېږي. خو که د تعلیم کچه یې نه لوړېږي او د لوړو دندو لپاره یې غږ زیات اوچتېږي، نو دا بیا زما په نظر یوه غیر طبیعي او نا انډوله مبارزه ده او دې ته زه په لومړیتوبونو کې تېروتنه وایم.

سیوړمۍ کاکړ:

ماوړاندې وویل چې د ښځو د تعلیم په برخه کې باید سړي او ښځې دواړه په ګډه کار وکړي. حکومت، د پوهنې وزارت باید په کلیو او لرې پرتو سیمو کې د نجونو لپاره ښوونځي جوړ کړي په افغانستان کې داسې ښځې اوس هم ډېرې دي چې د ښځو د لیک او لوست د کچې د لوړولو په برخه کې کار کوي. ښوونځي جوړول د پوهنې وزارت کار دی نو د دې وزارت کارکوونکي، سړي او ښځې، باید په دې برخه کې منظم پلان جوړ کړي چې د هېواد ټولو نجونو ته د زده کړې مساوي زمینه برابره شي. دا سم خو په کابینه او پارلمان کې ښځې او سړي برابر نه دي، بلکې د ښځو کچه د سړو په پرتله ډېره کمه ده. ایا تاسو فکر کوئ چې دا څلور څوکۍ په کابینه کې هم ښځو ته نه وای ورکړل شوې؟ په سړي سالاره ټولنه کې چېرته چې سړي فکر کوي باید ټول واک د دوی په لاس کې وي، دا ډېره مهمه ده چې ښځې د خپلو حقونو لپاره مبارزه وکړي. ښځې د افغانستان نیمایي وګړي جوړوي او دا د دوی حق دی چې په حکومت کې ورته برخه ورکړل شي. په اخر کې زه بیا هم تکراروم چې په ټوله نړۍ کې داسې هېواد نه شته چې د ښځو د فعالې ونډې پرته یې پرمختګ کړی وي. اوس موږ باید لوستو ښځو ته د کار زمینې برابرې کړو او نالوستو نجونو ته د تعلیم فرصتونه. نه سړي د ښځو پرته پرمختګ کولی شي او نه هم ښځې د سړو پرته د دوی ګډه فعاله ونډه یوه پرمختللې ټولنه جوړولی شي

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډایني ...

کې یې ډېر رول ولوباوه

پوښتنه: کوم ځوانان، چې پښتو ادبیات زده کوي ددې لپاره، چې په راتلونکې کې وتوانېږي کتابونه ولیکي او پښتو ادبیاتو ته وده ورکړي ورته څه سپارښتنه لرئ؟

ځواب: ځوانان باید خپل علم بشپړ کړي، څو چې ددوی علم پوخ نه شي له یوه کتاب نه هغسې استنباط نه شي کولای لکه څنګه، چې ورته په کار ده کله چې علم پوخ شو بیا دې هڅه وکړي، چې پښتو ادبیات چې په درېیو مهمو دورو لکه لرغونې دوره، کلاسیکه دوره او معاصره دوره وېشل شوې دي، دلرغونې دورې ادبیات، چې دامیرکروړ جهان پهلوانه راواخلي یا تردې نه، څلورو دورو آثار، چې مشهورو شاعرانو، لیکوالو او محققینو لیکلي اوټولنې ته یې وړاندې کړي دي هغه دې مطالعه کړي. دهغو آثارو په رڼا کې بیا دوی کولای شي، چې دخپلې خوښې مضمون ولیکي. هغسې ورته لاره خلاصېدلی شي لکه، چې یو سړی که یو سیمې ته لېږل شوی وي، خو پر سړی که یو څو چل غواړي دغه چل ډېرېږي، او تحصیل له لارې ترلاسه کېدای شي کله چې ځوانان دغه لارې، او تحقیق لپاره پوهه ترلاسه کړي یا په ډېرې آسانۍ سره کولای شي علمي، ادبي او تحقیقي آثار ولیکي، چې وتوانېږي دپښتو ژبې ادبیات بډای کړای شي

هېواد ــ نوري

پروین فیض زاده ملال دېوې بریالۍ شاعرې په توګه

عبدالهادي قریشي

پروین فیض زاده ملال د ۱۳۸۳ لمریز کال دجوزا په میاشت کې دکندهار دتاریخ په اوږدو کې په علمي۔ تحقیقي سیمینار کې دیوې مقالې اوشعر په ویلو سره وځلېدله پروین ملال دپښتو په معاصرو لیکوالانو کې یوه پېژندل شوې څېره ده اوپه دې ډګر کې دځانګړي حق خاونده ده. نوموړې په ۱۳۲۷ ل کال دسلواغې په ۱۱مه نېټه دښکلي کندهار په درېیمه ناحیه کې داروابښاد عبدالشکور خان پوپلزي په کاله کې زېږېدلې ده. پروین ملال خپلې لومړۍ زده کړې له کوره پیل کړې، بیا یې دزرغونې انا په عالي لیسه کې تر ۱۲ ټولګي پورې زده کړې وکړې، له دې وروسته د طلوع افغان، په تاریخي ورځپاڼه کې دپښتو ادبیاتو دبرخې مسئوله شوه، بیا په ۱۳۵۱ ل کال کې په راډیو افغانستان اوله دې وروسته دافغانستان د ملي راډیوتلویزیون مرستیاله او بیا پربو دېرسه شوه نوموړې دخپل لوړ تخیل په درلودلو سره خپل درد، لوړتیا، روڼتیا اوجمال دټولنې په وړاندې ایښی دی او په نظم اونثر سره یې لیکنې کړې، دی اودشعر دکلام یوه نمونه یې داده

دسیند پرهلي غاړه
زما د ورو واده دی
شپې نه خو وینې که ۱۴مه
څه بې مثاله ستاینه دی هلته
زما دپلار دکلا هسک وجوله
دآسمان ستورک په خپلو
خوکو اخلي
زما د ورور دنګریزو په شپه
دمازیګر سره شفقونه راوړي
شمله یې هسکه ده له هسک
نیتره
دسپین نرګس په شالې
بنګلیو جامو کې لکه زیرۍ دسبا
ځلېږي مخ نه یې هم آس ولاړ دی
پښه په رکاب کې پردی
بابا پګړۍ کې ورته ګل ټومبي
ښکارې، چې دروسي اوله بر
کلي نه ناوې راوړي

د سپورت نړۍ

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ اتلولي وګټله

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ د یو ورځنیو سیالیو اتلولي وګټله. د سیالیو پایلوبه د دوشنبې په ورځ د کابل په نړیوال لوبغالي کې، د لغمان او پکتیا ترمنځ وشوه. چې پکتیا وګټله. لومړی لغمان ټیم د منډو جوړولو بلنه ورکړه. د لغمان ټوله لوبډله په ۲۸ اوورونو کې وسوځېده او مخالف ټیم ته یې د ۱۲۲ منډو هدف ورکړ. د لغمان په لوبډلې کې، خیبر ۳۷ او شفیق الله شفق ۲۲ منډې وکړې. د پکتیا لوبډلې په ۲۹ اوورونو کې، د غني ځدراڼ د ۵۸ او یونس احمدزي ۳۹ منډو په مرسته، ورکړل شوی هدف پوره او اتلولي یې وګټله. د لوبې غوره لوبغاړی هم غني ځدراڼ شو. د افغانستان د کورنیو لوبډلو ترمنځ دغو سیالیو ته د الکوزي- بابای ملت نوم ورکړل

شوی و. دغه سیالۍ له شاوخوا دوو اوونیو راهیسې روانې وې او د جون په ۱۲ مه د دوشنبې په ورځ ختمې شوې، پایلوبه په یو سیمه ییز تلویزیون هم ښودل کېده. په دغو سیالیو کې د کابل، پکتیا، خوست، ننګرهار، لغمان، پروان، کندهار او کندز ولایتونو لوبډلو ولوبېدې چې د ملي لوبډلو یو شمېر لوبغاړي هم په کې وو. د افغانستان د کرېکټ بورډ په اعلامیه کې ویل شوي چې د دغو سیالیو هدف د کورني کرېکټ وده او ملي لوبډلو ته د غوره لوبغاړو موندل وو. د دغه ټورنمنټ تر ټولو غوره توپ وهونکی یونس خان احمدزی، غوره توپ اچوونکی احمدضیاء او طاهر خان و ټومول شول. د کرېکټ د چارو شنونکي وايي هغه هېوادونه چې کورنی کرېکټ یې په روان وي، نړۍ ته هم ښه لوبغاړي ورپېژندلی شي. د یادولو وړ ده چې د کرېکټ ملي لوبډلو ته یو شمېر لوبغاړي له همدغو کورنیو سیالیو څخه ور پېژندل شوي چې، رحمت شاه، حشمت شهیدي، نجیب ځدراڼ، شبیر نوري، فرید ملک او یو شمېر داسې نور لوبغاړي یادولی شو.

د نجونو د والیبال لوبډلې د دولت ملاتړ غواړي

[illegible]

د سوریې په وړاندې د افغانستان د فوټبال د ملي لوبډلې ستره ماتې

سوریې د افغانستان د فوټبال ټیم له ۶ ګوله ورکړل د هېواد د فوټبال ملي لوبډله ته کلموخ سره د سیالۍ لپاره دغه هېواد ته رسېدلې. د فوټبال د نړیوال جام د غوراوي سیالۍ کې، سوریې افغانستان ته ماتې ورکړه. د افغانستان ټیم د فوټبال د ۲۰۱۸ نړیوال جام له د غوراوي لومړۍ مسابقه پر سوریې وبایلله. دا مسابقه چې په امنیتي دلایلو د کابل پر ځای د جمعې په شپه د ایران په مشهد کې وشوه، د سوریې ټیم وتوانېد چې خپل افغان سیال ته شپږ ګولونه ورکړي. د افغانستان د فوټبال مسوولانو ویلي و

چې دې مسابقې ته یې خورا ښه تیاری نیولی او ډاډه دي چې سوریې ته ماتې ورکوي. ګومان نه کېده چې د سوریې ټیم، چې هېواد یې د بېلابېلو وسله والو ډلو له لوري ټوټه – ټوټه شوی، دومره ښه لوبه وکړي. افغان لوبغاړو، سره له دې چې په لوبغالي کې د افغان نندارچیانو شمېر خورا زیات و، ونه کړای شول چې سوریې ته کوم ګول ورکړي. افغانستان به درې نور میچونه هم د خپل هېواد پر ځای په ایران کې وکړي. د اسیا د لویې وچې د هېوادونو ټیمونه په ۸ ډلو وېشل شوي او په هر ګروپ کې پنځه ټیمونه له یو بل سره مخامخ کېږي. د افغانستان ټیم له سوریې، جاپان، کمبوډیا او سینګاپور سره په یوه ګروپ کې دي. د ۲۰۱۸ کال د فوټبال د نړیوال جام مسابقې به روسیې کې کېږي.

فلویډ مې ویدر د نړۍ ډېر شتمن لوبغاړی دی

امریکایي سوکوهونکي فلویډ مې ویدر د نړۍ تر ټولو شتمن لوبغاړی بلل شوی دی. د نړۍ د شتمنو مجلې پر وینا په تېرو ۱۲ میاشتو کې مې ویدر د نړۍ په کچه تر ټولو لوبغاړو زیاتې پیسې ګټلې دي. د کال د شتمنو لوبغاړو لیست ښيي چې په تېر یوه کال کې مې ویدر ۳۰۰ میلیون ډالر ګټلي دي. [illegible] پکیو پر وړاندې د سوک وهنې له مسابقې تر لاسه کړې دي. په مې میاشت کې د امریکا د نویدا ایالت په مرکز لاس ویګاس کې د فلایډ مې ویدر او مني پکیو تر منځ په زړه پورې سیالي تر سره شوې وه. دغه لوبه په ټوله نړۍ کې د رسنیو د سر خبر ګرځېدلې وه. چې ›› د پېړۍ لوبه ›› یې بللې وه او د کتلو لپاره یې نړۍ اوس زره کسان ورغلي وو. د نړۍ په شتمنو لوبغاړو کې دوهم لمبر مني پکیو دی او د ریل مادرید لوبغاړی کریسټینو رونالډو په دریم لمبر ځای لري. د سپورټ لس شتمن ستوري: فلویډ مې ویدر، امریکایي سوکوهونکی ۳۰۰ میلیون ډالر، مني پکیو، فلیپیني سوکوهونکی ۱۲۰ میلیون ډالر، کریسټیانو رونالډو، فوټبالر ۷۹ میلیون ډالر، لیون میسي، فوټبالر ۷۳ میلیون ډالر، راجر فیډرر، ټنس لوبغاړی ۶۷ میلیون ډالر، لیبورن جیمز، باسکټبال لوبغاړی ۲۲ میلیون ډالر، کیون ډورانټ، باسکټبال لوبغاړی ۵۴ میلیون ډالر، فیل میکلسن، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، ټایګر ووډ، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، کوبي براینټ، باسکټبال لوبغاړی ۴۹ میلیون ډالر لري.

نوي زیلاند انګلستان ته په ۳ وېکټو ماتې ورکړه

د انګلستان لوبډلې د ټچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو پرېکړه وکړه او ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده. نوي زیلاند په دریېمه یو ورځنۍ کرېکټ لوبه کې انګلستان ته په درې وېکټو ماتې ورکړه او د پنځو لوبو لړۍ کې ۲-۱ مخکې شو. انګلستان نوي زیلاند ته د ۳۰۳ منډو هدف وټاکه او مېلمه لوبډلې د کین ویلیمسن او راس ټېلر د سلېزو پر مټ دغه هدف په ۴۹ اوور کې د اوو لوبغاړو په سوځېدو پوره کړ. د دغه ستر هدف د پوره کولو لپاره د نوي زیلاند دوه لوبغاړي هغه مهال وسوځېدل چې د نوي زیلاند ټولې منډې ایله ۳۶ وې. خو وروسته د نوي زیلاند لوبغاړو لوبه کابو کړه او ویلیمسن او ټېلر د ۲۰۶ منډو شراکت جوړ کړ چې کوربه لوبډلې ته په یو سرخوږي بدل شو. ویلیمسن له ۱۱۸ منډو وروسته د وایلي په توپ وسوځېد او ټېلر هم د وایلي په توپ په ۱۱۰ منډو له میدانه ووت. د انګلستان لوبډلې د ټچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو پرېکړه وکړه او

ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده. د انګلستان له لوري ښه لوبه کپتان ایین مورګن وکړه، ده په ۸۲ توپونو د ۴ څلوریزو او ۲ شپږیزو پر مټ ۷۱ منډې وکړې. ده پر دریېمه وېکټه له روټ سره د ۱۰۵ منډو ملګرتیا وکړه. د نوي زیلاند له لوري ټم ساوتي او بېن ویلر درې، درې او مېټ هینري دوه لوبغاړي وسوځول. تر دې وړاندې په اوول کې په دویمه یو ورځنۍ لوبه کې نوي زیلاند انګلستان ته د ۱۳ منډو په توپیر ماتې ورکړه. خو د برمنګهم په لومړنۍ یو ورځنۍ لوبه کې انګلستان بیا نوي زیلاند ته په ۲۱۰ منډو ماتې ورکړه.

ایران محدود شمېر ښځو ته د ورزشي لوبو د لیدو اجازه ورکوي

[illegible]

ډیونټي والډر د درانه وزن سوک وهنې اتلولي وګټله

امریکایي سوکوهونکي ډیونټي والډر د نړیوالې سوک وهنې د درانه وزن اتلولي، ایرک مولینا ته په ماتې ورکولو وګټله. دغه لوبه د

امریکا د الاباما ایالت کې ترسره شوه. ۲۹ کلن ډیونټي والډر تېره جنوري میاشت بېرمن سټیورني سره مسابقه لرله او هغه ته یې ماتې ورکړه. دا لومړنی امریکایي سوکوهونکی دی چې له ۲۰۰۷ کال راهیسې د درانه وزن اتلولي ګټي. ده تراوسه ټولې ۳۴ لوبې کړې چې یوه یې هم نه ده بایللې. ۳۳ کلن مولینا دوه لوبې بایللې او والډر دی د لوبو په څلورم او پنځم پړاو کې له پښو وغورځاوه. دوه متره جګ والډر کېدای شي له والډمیر کلیچکو سره لوبه وکړي چې له ۲۰۰۴ کال څخه یې ماته نه ده خوړلې او د نورو کمربندونو اتلولي لري.

ښايي روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي

په دې وروستیو کې د فوټبال نړیوالې اداره په مالي فساد تورنه چې له همدې امله د دغې ادارې نوي ټاکل شوي مشر هم استعفا ورکړه. دومېنیکو اسکالا د فیفا نړیوالې ادارې څېړونکي چارواکي رسنیو ته د مالي فساد په اړه وویل که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب ترلاسه کولو لپاره د دغې ادارې مشرانو ته رشوت ورکړې وي نو دغه هېوادونه به د ۲۰۱۸ز او ۲۰۲۲ز نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي. دا په داسې حال کې ده چې تېره اوونۍ د دغې ادارې د پنځم ځل لپاره ټاکل شوي مشر سپ بلاټر یوه ورځ وروسته له ټاکل کېدو استعفا وکړه او د دغې ادارې څېړنې چارواکي د مالي فساد په تور په مختلفو هېوادونو کې د پولیسو له خوا ونیول شول. دومینیکو اسکالا په دې اړه رسنیو ته وویل ‹‹که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې د نړیوال جام کوربه توب د دغې ادارې مشرانو او نورو څېړونکو چارواکو ته د رشوت او پیسو ورکولو له امله قطر او روسیې

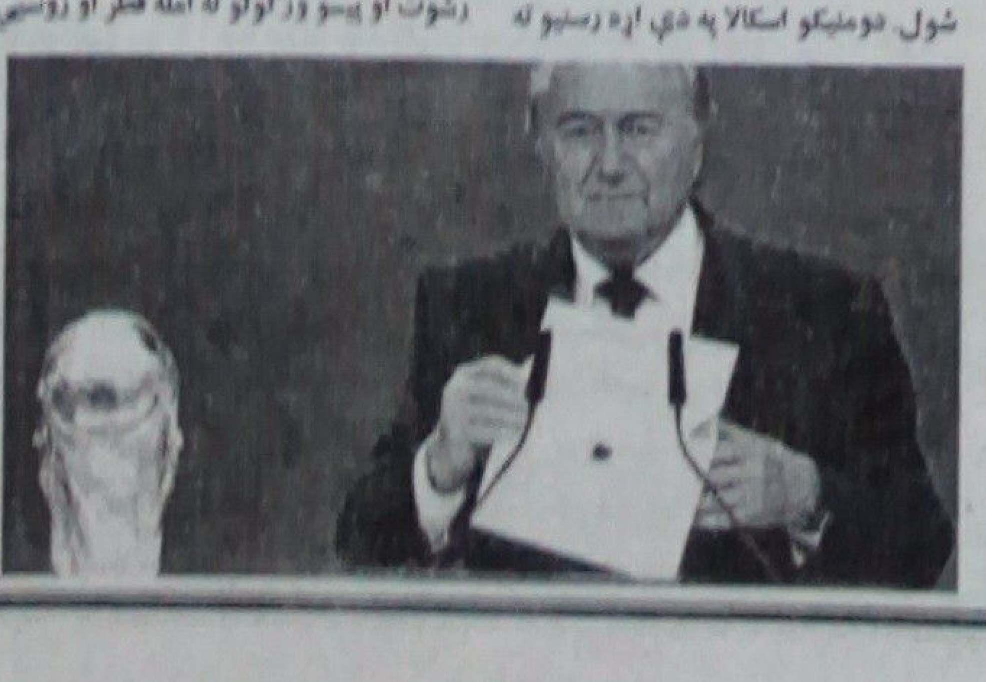

ته ورکړل شوي وي نو په دې صورت کې به دغه پرېکړه لغوه شي›› اسکالا ټینګار وکړ چې تر دې مهاله په دغو دوو برخو کې د مالي فساد په اړه هیڅ ډول شواهد شتون نه لري او دغه اداره کوښښ کوي چې په دې برخې کې خپلو څېړنو ته ادامه ورکړي. خو ورځې وړاندې هم د فوټبال نړیوالې ادارې اووه څېړونکي چارواکي د مالي فساد په تور د جرمني په زوریخ ښار کې د پولیسو له خوا ونیول شول. د فیفا ادارې نیول شوي کسان د هغو ۱۴ کسانو له ډلې څخه دي چې د امریکایي محکمې له خوا په مالي فساد تورن شوي. دغو ۱۴ کسانو تېرو ۲۲ کلونو کې ۱۵۰ میلیونه ډالره د رشوت په ډول ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصاد او سوداگري

پیام محترمه بی بی گل غنی به مناسبت تجلیل از روز جهانی زنان:

نقش زنان را باید محدود به بچه دار شدن نسازیم

وزارت امور زنان به افتخار روز مادر کنفرانس علمی را تحت عنوان ؛ زنان ،ایثار، صلح واعتماد سازی بتاریخ ۲۴ جوزا سال روان در هوتل کابل ستار تدویر نمود در این کنفرانس هیئت رهبری وزارت امور زنان، اعضای ریاست عمومی اداره

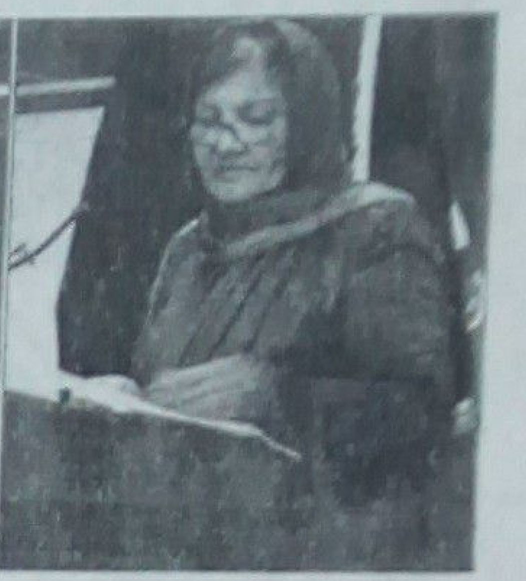

امور، کمیسیون های امور زنان مشرانو جرگه، ولسي جرگه ومسولین عالی رتبه وزارت خانه ها و روسا و مدیران حقوق ریاست های امور زنان ولایات کشور اشتراک ورزیده بودند

درآغاز این کنفرانس علمی پیام جلالتماب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری کشور توسط محترم اسدالله غضنفر قرائت گردید درپیام ضمن ابراز تبریکی به مناسبت تجلیل از روز مادر ومقام مادر در ارشادات دینی ما و در رابطه به مقام مادر ارج گذاشته شده است ودر احادیث نبوی چنین ذکرگردیده است ، که بهشت زیرپای مادران است متاسفانه درکشور ما ملیون ها مادر هنوز هم به سبب فقر ، جنگ و خشونت از نعمات زندگی محروم اند ودربیچاره گی وپریشانی بسر میبرند درقسمت دیگر ی از پیام رئیس جمهوری باور مندی به فردای روشن وتعهد درجهت فراهم آوردن شرایط بهتر زندگی برای مادران وخواهران آمده است امروز ملیون ها دختر به مکتب میروند ، که نوید دهنده فردای بهتر است وهمچنان به برکت آزادی های داده شده توسط قانون اساسی وقانون مدنی زنان افغان در امور اجتماعی وسیاسی سهم فعال داشته واراده ما اینست که این سهم گیری افزایش یابد.

به تعقیب دلبر نظری وزیر امورزنان با ابراز مراتب تبریکی وتهنیت به مناسبت روز مادر وتوضیح جایگاه ومقام مادران در ارشادات قرآنی ، احادیث نبوی و تلاش های مادرانی که درمسیر پرورش وتربیت سالم فرزندان شان جهت انکشاف واعتلای کشور سعی و تلاش خستگی ناپذیر را به خرج داده اند تقدیر گردیده واز ارگانهای دولتی ، نهاد های ملی وموسسات بین المللی خواست تا در راستای بهبود وضعیت مادران درکشور با راه اندازی برنامه های گسترده وموثر صحی ، اقتصادی واجتماعی با وزارت امور زنان همگام شوند و از این قشر انسان ساز حمایت نمایند

وی افزود امسال متفاوت تر از سال های دیگراز روز مادر با تدویر محافل وتوزیع تحایف ونیز با تدویر کنفرانس علمی وتخصصی تحت عنوان زنان ،ایثار، صلح و اعتماد سازی تجلیل به عمل آمد هدف از بزرگداشت از روز مادر درهمه قاره ها وقرن ها ادای احترامات مخلصانه فرزندان به مقام والای مادر است ، که ناجی زندگی نسل ها بوده و از زمان زندگی هابیل وقابیل تا امروز مادر درتکاپوی جلوگیری از سرکشی میان فرزندان میباشد.

وزیر امور زنان خطاب به مادران افزود: مسئله صلح و ثبات درکشور وابسته به شما وفرزندان شماست شما میتوانید فرزندان تانرا جهت دفاع از دین ، وطن ونوامیس ملی تشجیع وترغیب نمائید شما هستید که از انحرافات فرزندان تان جلوگیری کرده آنها را با حس و روحیه خدا پرستی وحب الوطن تربیت مینمائید. درواقع شما بنیان گزاران واقعی یک کشور با ثبات وملت واحد و یک پارچه ومایه افتخار افغانستان هستید زیرا فرزندان شما همیشه شجاعت ، پایداری وبرد باری شما را به یاد خواهند داشت

وزیر امور زنان این وزارت را مکلف برعملی ساختن تعهدات دولت به اساس ماده ۵۴ قانون اساسی مطابق به اهداف و وظایف دولت مبنی بر نظارت از ارائه خدمات اجتماعی ، سیاسی، فرهنگی ، اقتصادی و مراقبت از مادران وزنان کشوردانسته و از مادران درخواست نمود تا نسبت به کیفیت تربیت فرزندان شان توجه نموده ، وبا رعایت عدالت درمیان فرزندان پسر ودختر خویش سرمشق صلح وعدالت دراجتماع باشند

متعاقباً پیام محترمه بی بی گل غنی را محترمه اناهیتا حیدری مشاور وی به خوانش گرفت. دراین پیام چنین تذکر یافته است : درجهت روزمادر و قدردانی از زحمات مادران درپرورش نسل نو موفقیت های بدست آمده در زندگی مدهون زحمات مادر عنوان گردیده است . در این پیام ذکرگردیده است ، که برگزاری مراسم وتخصیص یک روز برای تقدیر از مقام مادر ، نمیتواند کمترین رنج وزحمت او راجبران کند. درحقیقت برگزاری چنین مراسمی، فرصت وانگیزه ای است تا به یاد بیاوریم که از نوبه حقوق مادر توجه کنیم و به مقام ومنزلت اوپی ببریم ونقش او را تنها به بچه داری محدود نسازیم. درپیام بانوی اول به احترام مادر تاکید شده ، تا درسطوح مختلف زندگی به نقش وجایگاه شان توجه صورت گیرد. همچنان از نهاد های مختلف درخواست گردیده است تابرای احیای مقام مادر در این روند سهیم گردند ونهادهای تعلیمی وآموزشی، قضا ونهادهای فرهنگی واجتماعی باید تلاش نمایند تا تبعیض درحق مادران را از میان برداشته نقش آنان را تقویت کنند

متاقباً صدیقه بلخی سناتور وعضو شورای عالی صلح، شلا صمیمی عضوشورای عالی صلح ، فتانه اسحاق گیلانی رئیسه اجتماع زنان و رحیم الله مجددی رئیس جی،اس،پی در رابطه به اهمیت زنان در امور صلح، نقش مادران وحمایت دولت درآوردن صلح ، ثبات واهمیت حضور زنان در روند صلح در کشور تاکید نمودند. قابل تذکر است که این کنفرانس علمی سه روز ادامه خواهد یافت و روی موضوعات پلان عملی ملی برای زنان صلح وامنیت مصالحه ونقش زنان درپروسه صلح اعتماد سازی تقویت اعتماد زنان ، جایگاه حقوقی زن به عنوان مادر از دیدگاه بشریت ،کنوانسیون حقوق مدنی وسیاسی زنان در رسانه ها وسائر موضوعات مربوط بحث علمی صورت خواهد گرفت

آصفه «سعادت»

گڼو نړیوالو ادارو له اداري فساد سره د مبارزې په برخه...

بېلابېلو بنسټونو د نړیوالو کونکو Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch ، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس مهال د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ادارې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي. د اداري فساد پر ضد د مبارزې بنسټونو د مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او مولیت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ. جمهور رییس محمد اشرف غني د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې تطبیق کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې نېغ پایلې لرلې وي. جمهور رییس همدارنګه له یادونو بنسټونو وغوښتل چې د افغانستان د اسلامي جمهوري نظام ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولني او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رییس غني د دغې لیدنې په پای کې د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ

د قضا د ستاژ دورې ۲۰۶ تنو فارغانو د محمداشرف غني...

ټول امانت، صداقت او بې طرفي په د قضا دنده ترسره کوي او د اسلامي شریعت، اساسي قانون او د هېواد د ټولو قوانینو حکمونو ته درناوی لري او تطبیقوي به یې. د دندې رازونه خوندي کوي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول خیانت، حق تلفي، بې عدالتي، قانوني سرغړونه به نه کوي او بدې به هم نه اخلي. جمهور رییس محمد اشرف غني د لوړې له مراسمو وروسته لوبو مقرر شویو قاضیانو ته د مبارکي ویلو په ترڅ کې وویل، چې ښ تاسو ته مهمه دنده وسپارل شوه، لوړنۍ قاضي د اسلام پیغمبر و او له هغه وروسته خلفای راشدینو دغه لوی مقام او مهمه دنده په غاړه لرله. جمهوررییس غني وویل، د افغانستان وجودي فلسفه د اسلام مبین دی او د دغه دین بنسټ عدالت تشکیلوي. نوموړي زیاته کړه، چېرې چې عدالت نه وي هلته سوداګري، کرنه، اردو او د حکومتوالی نظام دوام نه شي کولی. جمهور رییس ټینګار وکړ چې په زور ولاړ نظامونه سوقي او عدالت تلپاتې وي. په کوم هېواد کې چې قانون او عدالت نه وي، نو هلته ثبات هم نه راځي. محمداشرف غني څرګنده کړه ، د عدالت معیار دادی چې ښځه او سړي، ښمن او بې وزله، مسلمان او هندو د قضا د نظام پر وړاندې برابر وي. جمهور رییس د ۴۲ تنو ښځینه قاضیانو حضور چې له ټولو قاضیانو سره یې د وفاداري سوګند یاد کړ او همدارنګه د هېواد په عدلي او قضایي ادارو کې د ۲۴۵ تنه ښځینه قاضیانو په شتون خوښي څرګنده کړه او هیلې یې د افغانستان لپاره لوی ویاړ وبللې. جمهور رییس له اداري فساد سره مبارزه، په څانګړي ډول په عدلي او قضایي چارو کې د حکومت له لومړیتوبونو څخه یو مهم لومړیتوب وباله. جمهور رییس غني دېته په اشارې چې د هېواد د درې قواوو تعادل بنسټیزه اړتیا ده وویل، زه د اساسي قانون له مخې د خلکو لومړی خادم یم او درې واړو قواوو ته په برابر نظر ګورم. جمهور رییس وویل، په دویمو سلو ورځو کې به عدلي او قضایي ارګانونو ته جدي پاملرنه وشي.

«په عدلیې په وزارت کې...

د کادرونو په روزنه او په نورو برخو په تیره بیا دماشومانو داصلاح او روزنې دمرکزونو دحالت په بهه والي کې له دغه وزارت سره مرسته وکړي. په پای کې دنړیوال بانک رییس وویل هلې خلې به وکړي چې طرحه شوي ستونزې حل شي

باختر

د شهید مزاري او...

برخه کې عملي اقدامات تر لاس لاندې ونیسي او دلتیجو په باب دې دملي امنیت شورا ته ریپوټ وړاندې کړي. امنیتي ارګانونه موظف کړی شوي دي په هغو سیمو کې چې اوسېدونکي یې له دې پلوه خوږېږي څانګړي امنیتي پلانونه طرحه او عملي کړي. دجمهور رییس مرستیال دکتني دېرخه والو دنورو غوښتنو په ځواب کې وویل په بیلابیلو برخو کې دخلکو دغوښتنو اومطالباتو تحقق د ملي وحدت دحکومت مکلفیتونه دي

باختر

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو...

خو دهغوی کسان باید له وړتیا وو څخه برخمن وي، دا په بشپړه توګه دملي ګټو پرخلاف ده، چې د سولې په بدل کې دې دهېواد دتاریخي اوقسم خوړلي دښمن په خوښه او باداری، په افغان حکومت کې طالبانو ته داسې ونډه ورکړل شي، چې له ملي ګټو سره په ټکر کې وي. دغه راز افغان حکومت په هیڅ توګه دا واک او اختیار نه لري، چې دسولې په بدل کې دې خو ختیځ ولایتونه طالبانوته ورپرېږدي. افغانان دډیورنډ اوګندمک کرغېړن تړونونه په یاد لري، دهغو تړونونولانجه لاختمه نه ده او زیات ناوړه عواقب یې زېږولي دی. افغان طالبان باید په خپله دې ته پام وکړي اوکه له هغوی سره دهېواد اوولس غم وي، نو ددښمن داډول ناوړه طرحې دې ناکامې کړي. څکه یوې پاکستاني رسنۍ اېکسپرېس خبر ورکړي، چې دافغانستان دسولې په روانه پروسه کې وسله والو طالبانو ته دکابینې د ۳۰ سلنه وزیرانو او د دریو ولایتونو ورکړې وړاندیز کېږي. دا وړاندیز دافغانستان د واحد ، یو موټي او خپلواک هېواد دتجزیې په مانا دی، چې په هیڅ توګه به یې افغان ولس ونه مني افغان حکومت او طالبان باید دې ته پام وکړي اومفرضو کړیو ته دا واک او اختیار ورنه کړي، چې دسولې دا وروستۍ هلې ځلې بدنامې او ناکامې کړي اودسولې دغه خبرې دافغانستان دتاریخي دښمنانو دناوړو دوه مخواودرواغجنو پالیسو ښکار شي. افغانان دې ته په تمه دي چې دناروې په پلازمېنې اوسلوکې دافغان دولت او افغان استازو تر منځ دسولې دوه ورځنی خبرې چې سرله پرونه پیل شوې، مثبتې پایلې راونغاړي اودې بالېنوب ته ورسیږي.

د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي وژل شوی دی

د ولایتي پولیسو یو ویاند ویلي چې د شمالي ولایت بدخشان لپاره د طالبانو یو ګومارل شوی والي له خپلو ۱۲ ملګرو سره ووژل شو. د بدخشان د امنیې قوماندانۍ ویاند، لعل محمد احمدزي وویل: « د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي مولوي امان الدین، په جرم ولسوالی کې د دوشنبې په ماښام ووژل شو.» احمدزي وویل چې په وژل شوو کسانو کې «اته تنه بهرنیان» هم شامل دي. هغه زیاته کړه: «کله چې یاغیان په یوه کور کې سره را ټول شول پرهغوی د خرخي الوتکي په واسطه بمباري وشوه» هغه یادونه وکړه چې په برید کې ملکي وګړو ته کوم تاوان نه دی رسېدلی. ریپوټونه وایي ،چې د کندز له ولایت په چاردرې ولسوالی کې هم د طالبانو او امنیتي ځواکونو تر منځ نښتې رامنځ ته شوې دي. د پولیسو یوه محلي چارواکي وویل چې یاغیانو پر اطرافي پوستې برید وکړ او نږدې شپږ پولیس یې ووژل. په کندز کې ضابط نورالله وویل چې دغه پېښه په چهار درې ولسوالی کې د دوشنبې په ماښام رامنځ ته شوه. هغه وویل چې په دغو نښتو کې اووه یاغیان هم وژل شوي دي هغه زیاته کړه: «دغه اطرافي پوسته اوس د یاغیانو په لاس کې ده »

افغان اعلانات

یک جلد پاسپورت شماره (ای 112302) به اسم عبدالفتاح ولد محمد انور دارای اقامه کشور عربستان سعودی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 07192150 به اسم خاطره وردک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

د پوهنې وزارت په پام کی لری چی MOE/W-273/NCB/01/02 په سر پل ولایت کی د مختلفو مکتبونو د احاطی دیوالونه سره د دروازه 5 غرفی تشنابونه د اوبو څښلو څاه میزاوچوکی کافت دانی او د برق سیستم دچارو سرته رسونی پروژه د قرارداد په ټولیز قیمت 39 19341407 افغانی د دوه حصو لپاره د نوشاخ ګلوبل ودانیز شرکت سره یې قرارداد کړی

په دې توګه له ټولو هغو ګډون کوونکو خصوصی شرکتونو څخه چی پدی هکله ادعا لری غوښتنه کیږی چی د اعلان د خپریدو له نیټی څخه تر 14 ورځو پوری د تهیی او تدارکاتو ریاست ته مراجعه وکړی او پرته له دی د شکایت حق نلری 1927

◆◆◆◆

قرار است پوهنتون طبی کابل 103 قلم ادویه مورد ضرورت شفاخانه های تدریسی خویش را ازطریق داوطلبی باز به اعلان بسپارد علاقمندان واجد شرایط که جواز فعالیت داشته باشند میتوانند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری شرطنامه را از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون طبی کابل بدست اورند تضمین نقد ویا بشکل سند بانکی اخذ میگردد 1821

◆◆◆◆

یک قطعه قباله شرعی نمبر 579/2297 مورخ 1340/11/16 زمین واقع حوزه چهارم کابل به اسم نوراقا ولد خان اقا مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز کار نمبر 3075 مورخ 1394/1/10 ریاست عمومی قوای بشری و تنظیم روابط کار امور اجتماعی شهدا و معلولین به اسم فردوس ولد سید مجتبی فارغ التحصیل سال 1393 انستیتوت ملکی تجارتی بوبه چهارده پاس ولایت کابل مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (28742-2) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG130640 شاسی 2T1BB02VC189769 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1818

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (562-) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 2415527 شاسی JT17EE107009758 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1817

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم حسین محمدی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

ریاست اراضی ولایت کندز در نظر دارد که اطراف موازی 20 جریب زمین ملکیت خویش را دیوار احاطه پیره دار خانه وچاه عمیق اعمار نماید که مطابق نقشه وبراورد به قرارداد میدهد شرکت های ساختمانی وموسساتی که ثبت وراجستر ریاست شهر سازی اقتصاد وایا باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز با درخواست های خویش به ریاست اراضی کندز مراجعه نموده والر اخذ تامینات اخذ میگردد 1815

◆◆◆◆

شرکت زاد راه لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (44558-2) شخصی کابل مدل 1998 دارای انجن 5-0598683 شاسی 0170153-3869 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1814

◆◆◆◆

شرکت نوین احمدی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (36933-2) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 4AL783445 شاسی INXBA02E7V590983 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1805

◆◆◆◆

شرکت ملت کاربوریشن لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (86262-2) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG785114 شاسی INXBB02E2VZ644929 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1804

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 543474 به اسم محمد عارف محمدی ولد میاسید مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز نمبر دی 54154 مربوط شرکت ساختمانی ارشد سمیر اسنوز رژرنسی افغانستان جائنت وینچر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالشاکر سعادت مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

سند ملکیت زمین نمبر 5831 واقع پروژه احمد شاه بابا مینه به اسم غلام فاروق ولد محمد رسول مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد امین لشکر خیل ولد لعل بیک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 0586427 به اسم محمد ضابط خان ولد عبدالاحد مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد اکل ولد علی جان مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالظاهر بیات ولد غلام شاه مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد
HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۴ ل د غبرګولې ۲۷ مه د ۱۴۳۶ ق د شعبان المعظم ۲۹ مه د 17/6/2015

په ارزګان کې د ملکي پر موټرو چاودنو مرګ ژوبله اړولې

د ارزګان ولایت د هراوود ولسوالۍ د جمبرک کوتل په سیمه کې پر دوو موټرانو د ماین چاودنې په پېښه کې ۲ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان شوي دي. پېښه پرون غرمه رامنځ ته شوې ده. د ارزګان د والي ویاند دوست محمد نایاب د پېښې د پخلي ترڅنګ ویلي، چې په دې چاودنو کې ۲ ملکي کسان وژل سوي او ۱۲ نور ټپیان دي. نایاب وایي دواړه موټره له کندهار څخه د دایکندي ولایت کجران ولسوالۍ ته روان وو، چې په لاره کې پر ښخ شویو ماینونو برابر شوي دي. د هغه په قول، په وژل شویو او ټپیانو کې ښځې او کوچنیان هم شامل دي. په افغانستان کې دغه شان پېښو عام وګړي سخت په غوسه کړي دي. خلک وایي، هره میاشت په لسګونو انسانان د سړک د غاړې په ښخ سویو ماینونو کې قرباني کېږي.

د اسعارو پېر او پلور

د کابل د شهزاده سرای د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې د افغانۍ ارزښت په دې ډول دی:

یو امریکايي ډالر پېرودل په 60/50 افغانیو پلورل په 60/60 افغانیو

یو انګلیسي پونډ پېرودل په 93/00 افغانیو پلورل په 93/10 افغانیو

یو یورو پېرودل په 67/90 افغانیو پلورل په 67/95 افغانیو

یو سعودي ریال پېرودل په 15/90 افغانیو پلورل په16/00 افغانیو

د اماراتو یو درهم پېرودل په16/30 افغانیو پلورل په 16/40 افغانیو

زر پاکستانۍ کلدارې پېرودل په 583 افغانیو پلورل په 584 افغانیو

زر هندي کلدارې پېرودل په930 افغانیو پلورل په 940 افغانیو

او زر ایراني تومانه پېرودل په 18/00 افغانیو پلورل په18/10 افغانیو

((په روژه کې دې له جګړې، ناروا او غیر اخلاقي کړنو څخه ډډه وشي))

د حج او اوقافو وزارت دهېواد ټولو جوماتونو او حسینه و او عالمانو خطیبانو او امامانو په اسازښوب دروژې دمبارکې میاشتې په مناسبت ټول ملت ته تهنیت ووایه وکړې او اورښد اعلان کړې ـ دهېواد له ټولو رسنیو څخه په کلکه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام خپلې ټولې غږیزې او

اومبارکې وړاندې کوي، روژه دصبر او تقوا رحمت او مغفرت تعاون او سخا میاشت ده بنا له خپلو ټولو مسلمانانو او متدینو هېوادوالو څخه هیله کوو چې دروژې دمبارکې میاشتې ورځې په عبادت ، دعا دقرانکریم په تلاوت دصدقو په ورکولو ، داخوت ، ورور ولۍ، په ټینګولو او دخان او ټولنې په اصلاح کې تېرې کړي او له ګناهونو شخړو او اختلافاتو څخه ډډه وکړي او ترحم تعاون شفقت صبر او عفوه خپله کړنلاره وګرځوي همدارنګه دحج او اوقافو وزارت دروژې دمبارکې میاشتې دعظمت او فضیلت په خاطر دغه ټکي اعلاموي

ـ له ټولو نظامي او سیاسي مخالفینو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام له جګړې ، وینې تویېدو او لفظي او قلمي شخړو څخه الخوریزي خپرونې داسلامي او اخلاقي ارزښتونو مطابق چمتو کړي او دخلکو په ځانګړې توګه دځوان نسل فکري رشد ودې په برخه کې له اسلامي خپرونو څخه استفاده وکړي

ـ په مرکز او ولایاتو کې دهوټلونو او رستورانتونو له ټولو خاوندانو څخه هیله کېږي ،چې دروژې مبارکې میاشتې په ورځو کې د غذا له پخولو او وېشلو څخه جدا ډډه وکړي

ـ د هېواد له ملي تاجرانو او شتمنو څخه احترامانه غوښتنه کېږي ،چې په دې مبارکه میاشت کې د فقیرانو او بې وزلو کسانو په مرسته کې بېړه وکړي

ـ له ټولو دوکاندارانو او کسبګرو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام له احتکار او ګران پلورنې څخه په کلکه ډډه وکړي او په ژر مفاد قناعت وکړي

په ننګرهار کې د نباتي غوړیو د تولید فابریکه پرانیستل شوه

دکرنې او اوبو لګولو وزارت په ننګرهار ولایت کې د تیلي بوټو دغوړیو دتولید فابریکه جوړه او پرانیستله دکرنې او اوبو لګولو وزارت درسنیو دفتر وویل دغه فابریکه د EAVS پروژې له خوا چې دکرنې او اوبو لګولو په وزارت کې دیوه مهمه پروژه اومه مواد دهېواد په دننه کې برابرېږي او څه ناخه ۱۱۰ تنه په کې په کار بوخت دي ددغې فابریکې محصولات دننګرهار او کابل په ولایتونوکې پلورل کېږي ددغې فابریکې جوړول او پرانیستل دکرنې او اوبو لګولو وزارت دلومړیو سلو ورځو دپلان یوه برخه

ده د یوملیون ډالرو په ټول لګښت جوړه شوې او په ۲۴ ساعتوکې د ۱۵ ټنو تیلي نباتي غوړیو دچاپولو ظرفیت لري. دپنداني ، زغرو او کنځلو په ګډون ددغې فابریکې ده دغه وزارت ژمن دی چې دهېوادپه بلابلو سیمو کې دخلکو دژوندانه دښه والي او په خپلو پښو دخلکو ددرولو لپاره اوچت ګامونه واخلي باختر

ربېنځ د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستل شوي

د افغانستان د سولې موضوع دولسمشرد کاري اجنډا په سرکې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنګټن پخواني استازي او د رانډ کار پوهنتون څېړونکي جیمز ډبېنز وايي، په وروستیو څو میاشتو کې د افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخستي دي. نوموړي چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فارن افیرزخپرونې ته په مقاله کې کښلي: له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابرېدل او یا له منځه تلل. جیمز ډبېنز لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو نه

کول د افغانستان د سولې د پروسې په مخ کې سترخنډ و او که یا د سیاسي توافق د نشتوالي او غلط فهمیو له امله هم د سولې پروسه په ټپه درېدله نوموړي وېلي، امریکا په ۲۰۱۰ کال کې دا ومنله چې د افغانستان د جګړې ختمېدل د سولې له لارې ممکنه ده خو یا د ډېرې خبرې د سولې بهیر ورو او په غیر دوامداره توګه پرمخت

کاوه جیمزډبېنز وړاندې لیکي. د افغانستان اوسني ولسمشرد سولې پروسې ته لومړیتوب ورکړی او پاکستان او چین هم لېوالتیا لري چې دغه بهیرته تازه ساه ورکړي. طالبانوهم په دې وېلو سره چې غواړي تاوتریخوالی پای ته ورسېږي د سولې د خبرو لپاره خپل رضایت څرګند کړی دی. د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا پخواني ځانګړي استازي فارن افیرز خپرونې ته لیکلي: ټولې خواوې باید له اوسني فرصته ګټه واخلي او د سولې د پروسې د پرمختګ لپاره کار وکړي. جیمزډبېنز وړاندې وایي: «امریکا باید له افغان ځواکونو سره همکاري وکړي چې د جګړې په ډګر کې د خپلو جنګو له کړښو ساتنه وکړي، پر پاکستان فشار راولي چې طالبان د خبرو مېزته کېنوي او تر ټولو مهمه دا چې له افغانستانه د خپلو سرتېرو د ایستلو په مسله کې قاطع نه اوسي او تر ۲۰۱۷ او له هغې وروسته هم له افغانستانه د خپل ملاتړ ژمنه وکړي.»

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

فارن پالېسي: بنه ده چې افغانستان د مس عینک د کان له استخراج لاس واخلي

د برېتانوي ګارډین ورځپاڼې د یوې لیکنې په عنوان کې رغلي: «افغانستان د دې لپاره چې د نورو شخړو او لانجو مخه ونیسي ښه به دا وي چې د خپلو مسو د کان له استخراج لاس واخلي» ورځپاڼې تر دغه عنوان لاندې د حیرتانو او مزارشریف ترمنځ د اورګاډي د پټلۍ یوعکس هم خپور کړی چې په کې په لویه لوحه د افغانستان د جمهور رییس محمد اشرف غني او د شمالي ایتلاف د پخواني قوماندان احمدشاه مسعود دواړو عکسونه ښکاري او لاندې یې په درې، انګلیسي او روسي ژبو لیکل شوي چې: «افغانستان ته ښه راغلاست» د مقالې لیکوال لیکي چې افغانانو ورته ویلي چې له کومې ورځې چې د عینکو د مسو کان تاسیس شوی، د دوی ژوند له شخړو او لانجو او د چاپېریال له ویجاړۍ سره لاس ګرېوان دی. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د خپلو طبیعي منابعو له کبله چې تر اوسه استخراج شوي نه دي له ستونزې سره مخامخ دی. افغان حکومت او بهرني

ګارډین لیکي، چې د طالبانو تر واک لاندې سیمې له کابل څخه یو ساعت لیرې دي او لوګر ولایت چې په دودیزه توګه د مخالفینو د نفوذ سیمه ګڼل کېږي، د مخالفینو او افغان امنیتي ځواکونو ترمنځ په کې پرله پسې نښتې کېږي. د عینکو د موکان ته نږدې د یوه کلي اوسېدونکو د مقالې لیکونکي ته ویلي له کومې ورځې چې د کان د استخراج خبره رامنځته شوې د دوی ژوند یې په غم لړلی. مخکې یې نیول شوې او هم دولت او هم طالبان وربانډې فشار راوړي

خرګندونې کړې دي، په هر حال بل خوا ملیټري ټایمز انټرنیټي پاڼه د یوه مطلب په عنوان کې دا پوښتنه کوې چې د امریکا د هوايي ځواکونو اتلس سوه پوځیان ولې تر اوسه په افغانستان کې پاتې دي؟ خپرونه په خواب کې لیکي چې په افغانستان کې د امریکا حربي ماموریت کېدای شي له فني پلوه پای ته رسېدلی وي، خو هوايي ځواکونه یې اوس هم په دغه هېواد کې هره ورځ الوتنې کوي او په افغانستان کې د ۹۸۰۰ پاتې امریکايي عسکرو د ساتنې وظیفه اجرا کوي. وړاندې په مطلب کې راغلي چې سیاستوال او رسنۍ د افغانستان په هکله د پخوا په څېر خبرې نه کوي خو د امریکا د هوايي ځواکونو لپاره اوس هم په دغه هېواد کې جنګ دوام لري. ملیټري ټایمز

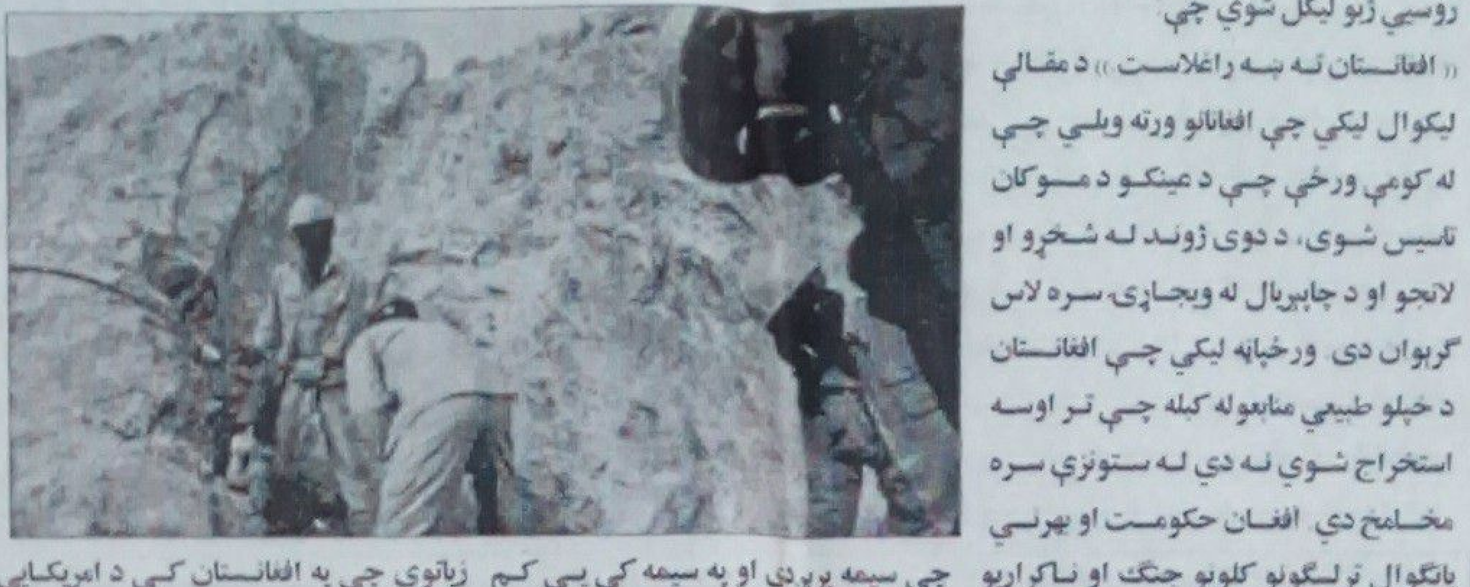

پانګوال ترلسګونو کلونو جنګ او ناکرارۍ وروسته غواړي دغو طبیعي منابعو څخه ګټه واخلي خو د بې نظمیو له امله واقعي خطرونه شته. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د سولې او ارامۍ د ټینګار او د پاک چاپېریال د ساتنې لپاره کېدای شي په دې حدې غور وکړي چې د عینکو د مسکو د کان له استخراجه لاس واخلي خو اقتصادي اړتیاوې یې ډېرې پیاوړې دي.

چې سیمه پرېږدي او په سیمه کې یې کم اقتصادي پرمختګ شوی دی اندېښنه دا ده ،چې د دې برېتانوي ورځپاڼې له دغو څرګندونو موخه دې؟ په اصل کې دا بې مسوولیته څرګندونې دي ،چې له یوه خام فکر کس سره د مرکې پر بنسټ شوې او بیا ترې لویه ډنډوره جوړه شوې ،په لوګر کې حالات داسې نه دي ،لکه ورځپاڼې چې یې په اړه ناسمې

زیاتوي چې په افغانستان کې د امریکايي ځواکونو په هڅو باندې اوس هم د توغندیو بریدونه کېږي. د مقالې په دوام کې د بګرام په هوايي اډه کې د یوه امریکايي منصبدارجنرال مارک کېلي له قوله لیکل شوي چې افغانستان اوس هم خطرناک ځای دی او د عسکرو حفاظت او ساتنه د ورځنیو مهمو مسایلو څخه ګڼل کېږي

د افغانستان دهوايي حریم د ساتنې لپاره د درېیو شرکتونو قراردادونه ارزول کېږي

بهیر دوروستیو پړاونو دبشپړولو په موخه دمناقصې بهیر دوام لري او هیله کېږي چې دټولو داوطلبیو په پای ته رسېدو سره یوله دغو درېیو شرکتونو څخه دهوايي حریم دکنټرول دقرارداد دګټونکي په توګه وپېژندل شي دغه راګټونکی شرکت بهرني ماهران استخداموي او ددندو دلایحې او دشرط پاڼې له مخې به چې دافغانستان ددولت له خوا برابرې شوې دي عمل وکړي دګټونکي شرکت کارکوونکي او ماهران په مستقیمه توګه دملکي هوايي چلند خپلواکې اداري ته ریوټ ورکوي او دملکي هوايي چلند دخپلواکې اداري دفني کارکوونکو په مرسته به دهېواد دهوايي حریم په کنټرول پوري اړوندې چارې پرمخ بوځي باختر

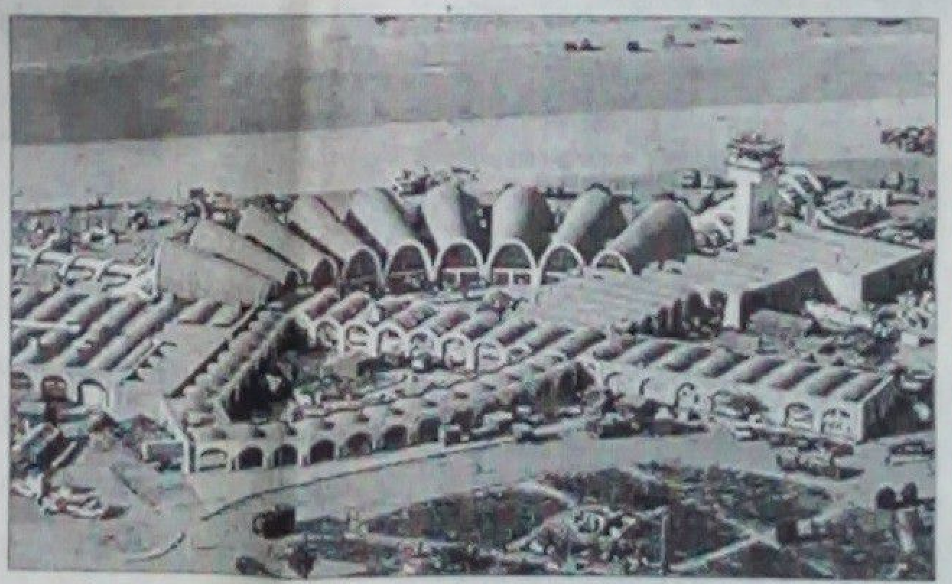

د درېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیزونه په دې برېالي شول چې دافغانستان دهوايي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز ملل کېدو ته لاره پیداکړي دوړاندیزونو دپرانیستلو په مراسمو کې چې دهوايي چلند دادارې دعملیاتي مرستیال محمد شاه حبیبي د ډګروال دریس کپتان عادل رسولي او دشرکتونو دمسوولینو په ګډون پرځای شوي و له شپږو علاقمندو شرکتونو څخه ددوی دوړاندیزونو له خېړنې وروسته ، ددرېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیز وکولای شول چې دهېواد دهوايي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر ، وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز ملل کېدو ته لاره پیدا کړي همدا اوس دتدارکاتي

د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت خبرتیا

تولو کابل ښاریانو ته خبر ورکول کېږي هغه لیک چې دکابل ښاروالۍ د خدماتو د معاونیت له خوا دکابل ښاروالۍ د شېږمې ناحیې ریاست ته لېږل شوی ، داطلاعاتو او فرهنګ له وزارت سره په دې اړوند مشوره نه دی شوې او د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت او د واټونو دنومولو کمېسیون د وزیرانو شورا د مصوبې په رڼا کې په خپلې پخوانۍ پرېکړې ټینګار کوي د دغو واټونو دنومولو مسئله پرون د هېواد دملي امنیت په شورا کې طرحه شوه او د هېواد جمهور رییس به موضوع په خپله تعقیب کړي

بهرني لنډ خبرونه

په یمن کې د القاعدې مشر وژل شوی

القاعدې ډلې منلې چې په عربي ټاپو وزمه کې یې مشر ناصرالوحیشي په یمن کې د امریکا په هوايي برید کې وژل شوی دی. د القاعدې عربي ټاپو وزمې ډله چې په یمن کې فعالیت لري، په یو شمېر هغو بریدونو کې تورنه ګڼل شوې، چې د امریکا پر ضد ترسره شوي دي پر دغې ډلې د ۲۰۰۹ کال په دسمبر کې په یوې مسافر وړونکې الوتکه کې د چاودنې د هڅې تور هم لګول شوی دی په دغې الوتکه کې چې ۲۹۰ سپرلي یې درلودې، په امنا شوي ډول برید کوونکو هڅه کړې وه چې تر کالیو لاندې ځای پر ځای شوی چاودېدونکو توکو ته چاودنه ورکړي خو بریالي شوې نه وو د امریکا د بهرنیو چارو وزارت د الوحیشي په اړه د مالوماتو په بدل کې د لس میلیون ډالرو جایزه اعلان کړې وه. امریکا وېلي وو، ناصر الوحیشي د امریکا د استخباراتي اداري سي آی اې، له خوا د بې پیلوټه الوتکې په برید کې وژل شوی خو د دغه هېواد حکومتي ادارو دغه خبر نه و تایید کړی الوحیشي ۳۰ کلن و، د القاعدې دوهم تر ټولو مهم مشر ګڼل کېده او یو مهال د اسامه بن لادن شخصي سکرتر هم و.

په اروپا کې د امریکايي وسلو په اړه د روسیې غبرګون

روسیې د امریکا هغه طرحه چې پر اساس یې غواړي د ناټو په هغو غړو هېوادونو کې چې له روسیې سره ګډه پوله لري درنې وسلې ځای پر ځای کړي، تر سړې جګړې وروسته د امریکا ډېر لمسوونکی ګام بللی. د روسیې د دفاع وزارت لوی چارواکي جنرال یوري یاکوبوف اعلان کړی چې له روسیې سره پر پوله د لا ډېرو امریکايي عسکرو او تجهیزاتو ځای پر ځای کول به تر سړې جګړې وروسته د امریکا تر ټولو سخت تحریک کوونکی عمل وي او دغه عمل به بې ځوابه پاتې نه شي. یاکوبوف دغه څرګندونې د امریکا د دفاع وزارت د هغې پرېکړې په غبرګون کې کړې چې غواړي د ختیځې اروپا هېوادونو ته درنې وسلې واستوي او د بالټیک حوزې په درېیو هېوادونو استونیا، لاتویا او لیتوانیا کې تر ۵۰۰۰ ډېر عسکر ځای پر ځای کړي. یاکوبوف ټینګار وکړ چې که امریکا دغه طرحه عملي کړي، نو روسیه به بې له دې چې په لوېدیځو پولو کې خپل پوځي حضور پیاوړی کړي، بله لاره ونه لري

کردي جنګیالیو د سوریې تل ابیض ښارګوټی ونیولی

په سوریه کې کردي وسله وال وایي، د ترکیې پولې ته څېرمه یې تل ابیض ښارګوټی نیولی او د داعش جنګیالیو د اکمالاتي لارې پرټولو لپاره هم اقدامات کېږي. وایي د کردش پاپولر پروټکشن یونټ، وای پي جي ، له لوري مرسته اسټول کېږي، چې د داعش مرکز رقه سوبلي لارې کنټرول تر لاسه شي. تل ابیض کې د روانې جګړې له کبله زرګونه خلکي کسان ترکیې ته تښتېدلي دي. د وسله والو کردانو دغه پرمختګ کې د امریکا هوايي بمبارۍ او سوریې کې د داعش خلاف په جګړه بوختو وسله والو ډلو مرسته هم شامله ده. کردان به پر تل ابیض له ولکې ټینګولو وروسته د ترکیې پر پوله تر خپلې ولکې لاندې نورو سیمو سره هم اړیکه کې وي، چې ختیځ کې له عراقه یا لوېدیځ کې تر کوبانۍ پورې غځېدلې سیمه ده. بل لور ته د سورۍ باغیانو بر کې الفرات نومې ډله، چې له کردانو سره په دغه جګړه کې همکاري کوي وایي، د تل ابیض په ختیځ او سویل کې سخته جګړه شوې

((اټومي وسلې کمې، خو کواښ یې ډېر شوي دي))

په سویډن کې د سولې څېړنیز انسټیټوټ «سیپري» د ۲۰۱۵م کال لپاره په راپور کې ویلي، چې اوس هم په نړۍ کې څه ناڅه ۱۶۰۰۰ اټومي وسلې موجودې دي. د سولې څېړنیز نړیوال انسټیټوټ SIPRI د ۲۰۱۵م کال په راپور کې راغلي چې اوس هم په نړۍ کې ۱۵۸۵۰ اټومي وسلې موجودې دي. د یاد انسټیټوټ کاریوه شېنن کایل وېلي «موږ په عمل کې وینو چې د اټومي وسلو د زېرمو د عصري کولو پروسه روانه ده.» د سیپري په راپور کې راغلي چې د روان میلادي کال په پیل کې د تېر کال په پرتله ۵۰۰ اټومي نمونه کم شوي دي په هغو اټوم لرونکو هېوادونو امریکا ، روسیه، چین، شمالي کوریا، فرانسه، برېتانیا، اسرائیل، هند او پاکستان شامل دي. د راپور له مخې د اټومي وسلو د کمښت وجه د امریکا او روسیې له خوا د هغه تړون د عملي کېدو دوام بلل شوي، چې په کې دواړو خپل ځانونه د اټومي وسلو په کمښت مکلف کړي دي. دواړو هېوادونو د سړې جګړې له پای راهیسې د خپلو وسلو له زېرمو څخه هغه اټومي وسلې لیرې کړې چې ډېرې زړې شوې وې

د مصر پر پخواني ولسمشر د مرګ سزا تایید شوه

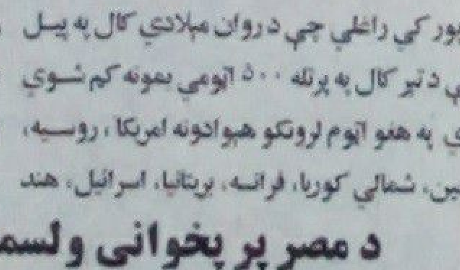

په مصر کې یوې بلې محکمې هم د دغه هېواد پخواني ولسمشر محمد مرسي ته د اعدام سزا تایید کړه. ښاغلی مرسي په ۲۰۱۱ کال کې د زندان په ماتولو تورن دی. چې د مصري چارواکو په وینا، ډېر مجرمین او ترې وتښتېدل. محکمې له ښاغلي مرسي سره یو ځای د اخوان المسلمین د ګوند مشر محمد بدیع هم په مرګ او د دغه ګوند ۱۰۰ نور مشران یې د عمر بند په سزا محکوم کړل. همدغې محکمې یوه اونۍ وړاندې محمد مرسي د فلسطین د حماس ډلې په ګډون له بهرنیو ډلو ټولو سره د مرستو په تور، په عمر بند سزا محکوم کړی و. محمد مرسي په ۲۰۱۳ کال د پوځ له لورې د ولسمشرۍ له څوکۍ راښکته کړل شو او زندان ته واستول شو. اوس د هغه پر ځای د دغه هېواد پخواني پوځي مشر عبدالفتاح السیسي ولسمشر دی. له ۲۰۱۳ کال راهیسې حکومت پر ښاغلي مرسي ښه پیل تورونه لګولي دي، چې ګواکې هدف یې د اخوان المسلمین د ګوند لاخیل وي. له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ _ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای د آزادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سایټ www.dailies.gov.af

کتونکې ډله

- شاولي فراد
- سیدیوسف «شریفي»
- محمد صادق قلندري
- میر مسجدي عزیزي
- نورالحق «بلوچ»
- اصغر نهي
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د ورځپاڼو رییس دکتورشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰

آمر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰

سرپرست مسوول مګرتر شېرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵

ډیزاین احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۴۴۲۸۵

برېښنالیک: hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library